

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VI.

V Ljubljani, novembra 1889.

11. zvezek.

Praznik vseh svetnikov.

I. Sreča in veselje izvoljenih v nebesih.

Veselite se, in od veselja poskakujte,
ker je vaše plačilo obilno v nebesih.

Mat. 5, 12.

Dragi kristijani! ali veste za hišo brez trpljenja in žalovanja; za mesto brez krivice in brez bolezni; za kraj brez solz in pomanjkanja; za deželo, po kateri se cedi mleko in méd, kjer se mladost ne stara, življenje ne neha, kjer lepota ne obledi, ljubezen ne oslabi in se veselje nikdar ne zmanjša? — Glejte, ta blažena hiša, to sveto mesto, ta srečni kraj, ta izvoljena in ljuba dežela — so sveta nebesa! To presrečno in veselo bivališče sta prva dva človeka zapravila z uživanjem prepovedanega sadu; Kristus pa nam ga je zopet odprl, ko je na sramotnem križi v neznanih bolečinah klical: *Oče! dopolnjeno je!* Takrat je on odprl vrata nebeška vsem, ki njega ljubijo in njegove zapovedi držé.

To srečno nebeško bivališče mi sedaj iščemo od zibeli do groba. Komaj se dete na svet rodi, že z milim jokom naznanja, da ne mara za revno, solzno dolino, temuč da si želi druge domovine; in zadnja solza, katera blišči iz osteklelega očesa umirajočega, nam pové, da stanovitne sreče na svetu ni, in da naša prava, srečna in vesela domovina je onkraj groba nad svetlimi zvezdami!

V to srečno in veselo domovino izvoljenih prijateljev Božjih povzdignimo tudi mi danes svoje oči, ko nam sv. cerkev veli se jih spominjati, ter poglejmo, koliko nedopovedljivega in nerazumljivega

veselja je pripravil Oče nebeški njim, kateri ga ljubijo. Brezkončno srečo in veselje izvoljenih v nebesih vam hočem danes popisati!

O, vi izvoljeni in blaženi prijatelji Božji, pomagajte tudi nam kedaj v vašo srečno in veselo družbo priti!

Nikar ne mislite, dragi moji! da vam bom nebeško veselje in srečo tako živo popisal, kakor je v resnici, ali vam nebesa tako lepo narisal, kakor so, zakaj kar vsi učenci do sedaj niso mogli, kako bi mogel jaz? Saj pravi sv. Avguštín: *Ložje se pove, kaj nebesa niso, kakor pa kaj so.* Mislím, da bi ložje razštel pesek v morji, travo na polji, ali zvezde na nebu, kakor da bi srečo in lepoto nebeško s peresom popisal ali z jezikom izrekel. Tudi ko bi kdo iz nebes prišel, bi nam ne mogel dopovedati te neskončne sreče, ker naš jezik nima besedi zanjo, in naš um sedaj ne moči jo razumeti. Povedal vam bom toraj le toliko, kolikor vem iz besedi sv. pisma in modrih cerkvenih učencikov.

V nebesa se pride le po ozki poti krščanskih čednosti. Krščanskih čednosti pa si človek ne pridobi samo z dušo, ne samo s telesom, temuč z obojim, z dušo in telesom, zato pa tudi duša in telo v nebesih svoje plačilo prejmeta. Premislímo tedaj najprej dušno srečo in veselje izvoljenih v nebesih.

I. 1. Izvoljeni v nebesih spoznajo veliko bolj Boga, njegove lastnosti in njegovo voljo, kakor mi na zemlji, in se zavoljo tega spoznanja močno vesele. Že tukaj na zemlji napolnuje spoznanje kake resnice naše srce s toliko radostjo, da je človek od veselja ves raz sebe, če najde resnico, katero je iskal, akoravno je to spoznanje težavno in nepopolno! O grškem modrijanu Arhimeđu se bere, da je od veselja zmešan nag tekel v mesto, ko je neko resnico iznašel, ter kričal: „hevreka!“ t. j. najdel sem jo.

Naša sv. vera, akoravno resnična, je tukaj za nas v nekaterih resnicah temna, skrivnostna; *sedaj le nekoliko spoznamo*, uči sv. apostelj Pavel (I. Kor. 9—12, 13.), *in nekoliko le prerokujemo. Zdaj vidimo skozi zrkalo, kakor v temi.* Pa vendar je ta sv. vera svetnike in svetnice s toliko slastjo in radostjo napolnjevala, da so vse posvetno rajše dali, čast, mladost, premoženje in celó življenje rajše zgubili, kakor sv. vero zatajili!

Če je pa sv. vera prijateljem Božjim že tukaj na zemlji dajala toliko sladkost in radost, da so imeli goreče ogle in ojstre meče za prijetne rožice, koliko veselje in koliko slast morajo uživati še le iz-

voljeni v nebesih, ko se jim izpred oči potegne temno zagrinjalo, katero jim je na zemlji branilo spoznati lepoto in skrivnosti božje?! ko gledajo Boga iz obličja v obličje, ga naravnost vidijo, kakoršen je v svojem lastnem bitji, ko se njihova vera v resnično gledanje spremeni! Kolika radost mora prešinjati njihovega duha, ko spoznajo božje skrivnosti: kako Bog svet vlada in vodi, zakaj se veseli nad poboljšanim grešnikom, nad zmago skušanih, nad stanovitnostjo pravičnih, zakaj da jih pusti veliko toliko trpeti in po nedolžnem preganjati, med tem, ko se brezbožnikom in hudobnim dobro godi; ko spoznajo, kako se vse po dobroti, pravici in usmiljenji njegovem vrši! Vse te skrivnosti so izvoljenim v nebesih jasne, ker Bog sam, večna luč, jih razsvetljuje in napolnuje; kar nobeno oko na zemlji ni videlo in nobena pamet spoznala, to vidijo in spoznajo izvoljeni v nebesih, in ravno to gledanje in spoznanje jih z rajskim veseljem navdaja!

2. Veselje in sreča izvoljenih v nebesih pa ni le samo zavoljo njihovega spoznanja tolika, temuč tudi zato, ker so vse njihove želje izpolnjene!

Naj si bolnik tukaj na zemlji še tako zdravja želi, vselej ga vendar ne doseže; naj si siromak ali revež še tako želi bogastva, ga vendar ne dobi; naj lačni ali žejni hrepeni po dobri jedi in pijači, je vendar dostikrat ne dobi; njihove želje le ostanejo prazne želje in jih ne osrečijo, ampak ravno nasprotno se večkrat primeri, da so tisti, kateri imajo veliko željá, nesrečniši memo onih, ki jih nimajo, ali pa kakor so sami bili, dokler tacih željá niso imeli! A glejte! izvoljenim v nebesih so izpolnjene vse njihove pravične želje! Njih ne žeja ne po zdravji, ne po bogastvu, ne po jedi in pijači, ne po časti, ne po veselji, njihove želje so nasičene, zato pa uživajo tudi tisti nebeški mir, katerega mi ranjkim s sveto cerkvijo voščimo in prosimo!

Bog bo obrisal, govori sv. Janez (v skriv. raz. 21, 4.), *vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo!* — Izvoljeni so vseh nadlog rešeni, in vse njih blage želje so nasičene zavoljo njihove tesne zveze z Bogom, v kateri se nahajajo, ker je Bog sam njih neizmerno plačilo. Kakor črno železo v vroči peči svojo barvo zgubi in v ognju rudeče, kot ogenj, postane, pa vendar-le železo ostane: tako postanejo tudi izvoljeni v nebesih zavoljo svoje tesne zveze z Bogom — Bogu podobni in njegove sreče in blaženosti deležni. Zató pravi sv. Brnard: *Mislite si, kar si hočete, želite, kar zamorete, v nebesih bote vsega zadosti imeli. Če si želite bogastva, imeli ga*

bote v Bogu brez pomanjkanja; če si želite lepote, imeli jo bote v Bogu v vsej obilnosti; če si želite veselja, uživali ga bote pri Bogu brez vse mere; tisto zveličanje, tista sreča, katera nas v nebesih čaka, preseže vse naše misli in želje! — Dokler so duše izvoljenih na zemlji živele, so vedno po Jezusu hrepenele in ga iskale, sedaj so ga našle in se z večno ljubeznijo z njim sklenile! Vse njihove želje je pravica božja z vrhoma napolnila! — V nobeno človeško srce ni prišlo, kar je Bog tem pripravil, ki ga ljubijo, uči sv. Pavel. (I. Kor. 2, 9.)

3. Srečo in veselje izvoljenih pa pomnožuje tudi misel na vse dobro, kar so na zemlji storili.

Ni ravno potrebno, da bi bil kristijan tukaj na zemlji duhoven, misijonar, menih ali puščavnik, ker ti brez tega lahko z molitvijo in dobrim zgledom drugim veliko dobrega storiš in v nebesa pomagaš! Če ti le kakor pravi kristijan živiš, delaš, moliš in trpiš, dolžnosti svojega stanu na tanjko spolnuješ, druge k dobremu opominjaš in svariš, si veselje nebeško pripravljaš. Veliko množico duš boš tamkaj najdel, ki te bodo z veseljem pozdravile in sprejele, in ti večno hvaležne ostale, ker so zavoljo tebe in s tvojo pomočjo v nebesa dospеле. Najdel boš duše, katere so bile po tvoji molitvi iz vic rešene; druge, ki so bile zavoljo tebe smrtnega greha obvarovane; druge, katerim je božja jeza in pravica zavoljo tebe prizanašala in jim čas pokore pustila; druge, ki so zavoljo tebe nevero zapustile in k živi veri pristopile; zopet druge, katerim je Bog življenje do sv. krsta zavoljo tebe podaljšal, ker bi bile brez tvoje pomoči zavoljo slabosti morebiti poprej pomrle itd. Koliko novo veselje bo to za tvoje srce, za katero še sedaj ne veš in ga ne občutiš! Koliko veselje za-té, ko boš videl, da si tudi ti drugim k večni sreči in veselju pomagal, da Jezusova rešnja kri ni bila nad njimi zgubljena! Zatoraj se, kristijan! nikar ne utruj delati dobro, ker je zapisano: *Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjó; zakaj njih dela gredó za njimi.* (Raz. 14. 13.)

4. Pa še nekaj je, zarad česar so izvoljeni posebno srečni in veseli, namreč zavoljo preljubeznive družbe, v kateri se znajdejo. Že tukaj na zemlji je ljubo in prijetno biti v družbi dobrih ljudi, kakošna radost mora biti še le v nebesih, v družbi Jezusovi in Marijini, angeljev, svetnikov, naših znancev, prijateljev, dobrotnikov!

Kristijani moji! kaj bi mi počeli, ako bi se nam sedaj prikazal kak angelj v nebeški lepoti, in bi pred nami stal? Kaj bi storili, ako bi se nam prikazala Mati božja v svoji nebeški bliščavi? In kaj

bi še le občutili, ko bi se nam prikazal Kristus sam v svojem veličastvu, obdan od angeljev, in bi se ljubeznivo z nami v pogovor spustil in nam blaženost svoje sladke pričujočnosti občutiti dal? Mislim, da bi mi na vse posvetno pozabili in s sv. Petrom klicali: *Gospod! tukaj nam je dobro biti*, tukaj bodimo, tukaj ostanimo! Kakošno veselje mora biti pa še le med izvoljenimi v nebesih, ker nimajo več posvetnih slabosti nad seboj, ne več skrbi in skušnjav in ko vso lepoto in srečo nad seboj vidijo in občutijo brez vse zmote, kjer se vsi brezumno ljubijo in se eden drugega sreče veselé, brez strahu jo kedaj zgubiti! Najdlji bomo tamkaj vse tiste, kateri so pred nami zaspali, in po katerih smo toliko grenkih solz prelili! Stariši bodo zopet videli svoje otroke, katere so tako težko zapustili; otroci svoje stariše, od katerih so se tako neradi ločili; prijatelji svoje prijatelje, katerih niso mogli pozabiti.

Izvoljeni gledajo vse trume tistih, katere so na zemlji častili in videti želeli; trume izvoljenih starega in novega zakona in vrh tega svojega ljubljenelega Odrešenika, ljubo devico Marijo in angelje! O srečno snidenje, katero ne bo nikdar nehalo! Kdo bi se take srečne in vesele družbe ne veselil, je presrečno ne želel!?

II. K temu dušnemu veselju izvoljenih pa se bosta pridružila še veselje in sreča njihovih teles!

Ker se je telo z dušo vred tukaj na zemlji vojskovalo za zveličanje, zato bo tudi telo izvoljenih prejelo svoje plačilo v nebesih. Sedaj sicer telesa še trdno spijo v zemlji, toda *prišla bo ura, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega; in bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.* (Jan. 5, 29.)

Vstalo bo ravno to naše telo, katero sedaj imamo, samo da bo spremenjeno, ter ne bo potrebovalo ne jedi ne pijače, ne spanja in počitka. Posebne lastnosti teles izvoljenih pa bodo te-le:

a) Telesa izvoljenih bodo nestrohljiva in neumrljiva. Sv. apostelj pravi (I. Kor. 15, 53.): *Trohljivo mora obleči nestrohljivost, in umrljivo mora obleči neumrljivost.* In sv. Janez (Raz. 21, 4) uči: *Tudi smrti ne bo več!* In sv. Duh govori po ustih modrega: *Pravični bodo vekomaj živeli in pri Gospodu je njih plačilo.* (Modr. 5, 16.)

b) Telesa izvoljenih bodo brez vse slabosti, težave in zoprnosti. Vse nadložnosti, katere imajo mladi in stari, bolehní in slabi, bodo proč! Vsak bo v takem stanu, v kakoršnem bo najbolj

srečen; vedno mlad, vedno zdrav, vedno čvrst. *Bog bo obrisal vse solze iz njih oči . . . Več ne bo žalovanja, ne vpitja, ne bolečine!* (Raz. 21, 4.) *Seje se v slabosti, vstalo bo v trdnosti*, spričuje sveti Pavel (I. Kor. 15, 43). Vstalo bo tako čvrsto in trdno telo, da se ne bo moglo samo nič pokvariti in ga tudi kaj drugega poškodovati ne bo moglo! Ko bi tako telo stopilo v peklenko brezdno, bi ga peklenški sopar kar nič ne poškodoval!

c) Telesa izvoljenih bodo svitla, častitljiva, Jezusovemu častitljivemu telesu podobna. *Seje se v nečasti, vstalo bo v časti*, trdi sv. Pavel (I. Kor. 15, 43); — in na drugem kraju: *Jezus Kristus bo premenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu* (Filip. 3, 21). Rimljanom pa je pisal ravno ta apostelj: *Vemo pa, da nas je zato Bog odločil in poklical, da bi enaki bili podobi njegovega Sina* (Rim. 8, 28. 29.). In sv. Janez nas ravno tega zagotavlja, rekoč: *Vemo, da bomo, ko se prikaže, njemu podobni, ker ga bomo videli, kakoršen je.* (I. Jan. 3, 2.) — Ko je Mojzes na gori z Bogom govoril, se je njegovo obličje svetilo kot solnce, tako, da z gore prišlemu Izraelovi otroci še niso mogli gledati v obraz, in so si morali zakriti obraze, da so mogli z njim govoriti. (II. Mojz. 34, 35.) — Toda glejte, ta svitloba Mojzesova proti svitlobi in častitljivosti izvoljenih v nebesih še senca ni, kajti Kristus sam je rekel: *Takrat se bodo pravični svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.* (Mat. 13, 43).

č) Telesa izvoljenih bodo slednjič duhovna, t. j. urna, hitra in gibčna. *Seje se živalsko telo, uči zopet sv. Pavel* (I. Kor. 15, 44), t. j. tako telo, katero mora jesti, piti, spat, se truditi in težo imeti, *vstalo pa bo duhovno telo.* Duhovno telo se ne imenuje zato, kakor nam pové sv. Avguštin, kakor da bi se v duha spremenilo, ampak zato, ker bo duhu popolnoma podložno, ker bo brez vse slabotnosti, betežnosti in bo večno živelo. Duhovno telo izvoljenih bo Jezusovemu telesu po vstajenji podobno, katero je bilo sicer pravo, občutljivo telo, pa vendar tako duhovno, da se je moglo od kraja do kraja, kakor duh naglo premikati, priti skozi zaprte duri in zapечатeni kamen, akoravno je bilo iz mesa in kosti! Ravno to uči sv. Brnard, rekoč: *Človeško bitstvo bo sicer na meni ostalo, pa dobilo bo drugačno sliko in podobo, drugo moč, drugo slavo in krasoto, ako dojdem pred božje obličje!* Hitro prileti sapa iz enega kraja v drugega, še hitreje glas, in še hitreje blisk, ali nad vse hitro pa prešinejo izvoljeni vse nebeške prostore, akoravno niso vsegapričujoči. *Kamor bo duh hotel*, pravi sv. Avguštin, *ondi bo kakor bi trenil tudi telo;*

in kakor hitro moja duša v svojih mislih od izhoda do zahoda preleti, ravno tako lahko bo tudi povečevano telo tjakaj prišlo.

K tej sreči in blaženosti, katero bodo izvoljeni uživali na telesu, bodo pa pristopile še sladkosti, katere bodo občutili še posamezni telesni udje: oči, ušesa, jezik, dihanje, okus in sploh vsi počutki telesa. Ker so izvoljeni tukaj na zemlji svoje oči od pregrešnih reči obračali, zato se bodo pa pasli nad krasoto nebeškega Jeruzalema, nad nerazumljivo lepoto božjo in nad veličastjo družih nebeščanov! Blagor jim, kateri so čistega srca, ker Boga bodo gledali. — Ker so tukaj na zemlji grehu, prilizovanju, hvali, obrekovanju ušesa mašili, zasramovanje in zaničevanje tiho prenašali, svarjenje ponižno in hvaležno sprejemali, bodo tamkaj poslušali medeni, sladki glas nebeških pesem, katerih nobeden ne zna in ne ume. — Ker so svoj jezik krotili, bodo tamkaj sladko, sveto peli; ker so smrad bolnikov potrpežljivo prenašali, bodo tam nebeško vonjavo duhali; ker so si tukaj na zemlji jed in pijačo pritrgovali, jih bo tamkaj gostil nebeški Ženin z jedjo, po kateri ni nihče več lačen, s pijačo, po kateri ni nihče več žejen in desetisočkrat desetisoč angeljev jim bo streglo.

Pa čemu vam hočem še dalje srečo in veselje izvoljenih v nebesih popisovati, ker vam nebeške lepote nikdar zadosti popisati ne morem, saj je še celó v tretje nebesa zamaknivši se apostelj rekel: *da oko ni videlo, in uho ni slišalo, in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo.* (I. Kor. 2, 9.) To je skušal tudi sv. Avguštín. Ko je bil od svojega prijatelja Severa naprošen, naj mu popiše veselje nebeško, je bil naenkrat z nebeško lučjo obsijan in glas iz svitlobe mu je klical: Kaj delaš Avguštín? Misliš, da se dá morje v malo posodico zajeti, ali vsa zemlja s pestjo prijeti? Boš mogel ti videti, česar še ni videlo nobeno oko? boš ti razumel, česar ni zapopadlo nobeno človeško srce? hočeš zapopasti, kar je neskončno in nezapopadljivo? s kako mero boš meril, kar je neizmerljivo? — Pusti! — čemu si glavo tareš s tem, kar ti ni mogoče; ne išči na zemlji, kar se le v nebesih najde: temuč trudi se, da gotovo v nebesa prideš!

Zares, kristijani moji! kaj bi pa tudi nam pomagalo, če bi tudi tukaj na zemlji lepoto in srečo nebes spoznali, če bi je pa enkrat ne uživali? Kaj ste si pač danes mislili, ko ste slišali toliko lepega o nebesih praviti? Ali ni gorelo srce v vas; ali se ni povzdigovalo proti nebesom, kjer je tudi vam toliko neizmerne veselja pripravljene? Ali niste imeli gorečih željá že skoraj piti iz potoka vse

radosti, jesti od drevesa življenja? Ali niste hrepeneli po nebeški domovini, kjer bodo vse naše misli in želje dopolnjene? — Toda vedite, da same želje po nebesih še niso zadosti! Bog je res nebesa za vse vstvaril, in Kristus je šel pred nami tjekaj nam prebivališča pripravljat, a nebesa se morajo zaslužiti, nebesa so plačilo, ne samo darilo, katero je Bog zvestim hlapcem obljubil.

Na današnjem evangeliji nam je Kristus osem stopinj zaznamoval v osmih zveličanskih čednostih, po katerih se v nebesa pride! Po teh so hodili svetniki in po teh hodite tudi vi — in nebesa bodo vaše! Bodite toraj ponižni, krotki, potrti zavoljo svojih grehov, pravični, usmiljeni, čisti, mirni, v nadlogah potrpežljivi, v skušnjavah mislite na nebesa, vojskujte se stanovitno zoper satana, greh, svet, hudobne ljudi, ter govorite: proč od mene skušnjavec, za-té in greh ne maram; nebesa hočem, nebesa morajo moje biti! Amen.

Andr. Šimenec.

2. Pot žive vere, nedolžnosti in spokornosti.

Glejte konec njih življenja in ravnajte se po njih veri. Hebr. 13, 7.

Da človek ni na zemlji doma, da tukaj nima obstoječega mesta, to skuša ves čas svojega življenja, to čuti njegovo nezadovoljno srce, to mu pravijo vse posvetne reči, vse mu kaže, da tukaj ni naš dom, ker *naše prebivanje je v nebesih*, uči sv. apostelj Pavel. (Fil. 3, 20.) Popotniki smo, kakor so bili vsi naši očetje, ter romamo iz tuje dežele sedanjega življenja v domačo, v sv. nebesa. Dolga je ta pot in težavna in veliko zapeljivosti nas odvrta od hiše Očeta nebeškega. Treba nam je zvestih kaži potov, ki nas po pravi cesti vodijo, in počivališč, kjer se utrujeni odpočijemo in za daljni pot okrepčamo. Taka počivališča so nedelje in prazniki, kjer se upogneni pod butaro vsakdanjih skrbi in težav spominjamo svojega poslednjega namena, svoje duše, okrepčavamo jo z božjo besedo, z molitvijo in s sv. zakramenti. Svetniki Božji pa so nam za vsaki dan kažipot, kje in kako naj hodimo. Zato tudi razun malih izjem obhajamo vsak dan spomin kakega svetnika ali svetnice Božje, ali tudi njih več ob enem, ki nam enako kakor napisi ob cestah kažejo pravi pot do mesta Božjega, v nebeški Jeruzalem, kjer Bog v svojem veličastvu prebiva in kjer naj še mi večni mir najdemo svojim dušam. Slehrni dan nas opominja kak svetnik Božji z besedami sv. Pavla: *Bodite moji posnemalci, kakor sem bil jaz Kristusov*. (I. Kor. 4, 16.) In

blagor ti, verni kristijan, ako ti ta klic poslušaj in po stopinjah svetnikovih hodiš. Ali v posvetne skrbi in vsakdanja dela vsi zamišljeni kristijani večinoma čez leto ob godu posameznih svetnikov tega klica ne čujejo in prav veliko jih pravi pot v sv. raj zgreša. Kaj pa tu stori sv. katoliška cerkev? H koncu cerkvenega leta obhaja praznik vseh svetnikov in svetnic Božjih in s tem namerava svoje verne, ki jih vsakdanje življenje toliko na zemljo vleče, na njihov večni poklic opomniti in v njihovih sreih sv. želje in hrepenenje po nebesih vneti. Tako odpre danes našim očem nebeška vrata, kazaje nam neštevilno trumo svetnikov ob sedežu božjem. Kaže nam Svetega svetih, Sina božjega, sedečega na desnici Očetovi, in ob Njegovi strani kraljico vseh svetnikov, Marijo našo ljubeznivo mater, sv. aposteljne z nebeško častjo obdane, očake in preroke v gledanje trojedinega Boga zamaknene, mučence s palmami v rokah in kronami na glavi, spoznovalce, leskeče se v svetlobi neizrekljivega zveličanja, in sv. device z nevenljivimi vencii in oblečene v belo oblačilo nedolžnosti. Ker se pa tako radi s svojimi slabostmi izgovarjamo, misleč, da tega poklica ne moremo doseči, pokaže nam v današnjem listu, da je v nebesih nebrojna množica prebivalcev iz vseh narodov in rodov, in ljudstev, in jezikov, da so svetniki vse to kedaj bili, kar smo mi zdaj, slabotni, skušani, celó grešniki, in da je le na nas, da postanemo tudi mi to, kar so oni. Po katerem potu pa so hodili svetniki božji v nebesa, da bomo vedeli po tej poti tudi mi za njimi hoditi in k njim v večno izveličanje priti? — Iz vsakega kraja, iz vsakega stanu pot v nebesa pelja; ali pokazati vam hočem zlasti, čvetero pot, po kateri so svetniki v nebesa hodili, po kateri tudi mi za njimi hoditi moramo, če hočemo k njim priti. *To je božja volja, vaše posvečenje*, veli sv. Pavel (I. Ter. 4, 3.); kako pa sveti postati zamoremo, poslušajte!

Ko je izraelski vojvoda Gedeon imel napasti sovražne Madijane, si odbere 300 mož, jih razdeli na tri dele, dá vsacemu trobento v roke in prazen vrč in gorečo bakljo sredi vrča, rekoč: „Kar boste mene videli delati, to delajte tudi vi!“ Proti polnoči se natihoma bližajo šotorišču sovražnikov, ki so še trdno spali, in ga obstopijo od vseh strani. Gedeon gre v šotorišče, kar zatrobi na trobento, razbije vrč, zasučee gorečo bakljo in zavpije: „Meč Gospodov in Gedeonov!“ Ko bi z očmi trenil, ravno tako njegovi ljudje storé. Strah in groza spreleti sovražnike, vse šotorišče je bilo zmoteno, vpijejo, tulijo in bežé ter se med seboj moré. Izraelci drugi, ko zvedó slavno zmago svojih, se vzdignejo kakor en mož ter Madijanom pot zapró

in jih tako premagajo, da izmed 135.000 Madijanov se jih le 15.000 domu vrne.

Kakor Gedeon svojim vojakom, enako nam danes svetniki z nebes doli velijo z besedami sv. Krizostoma: *Vi bote po tem kratkem življenji to, kar smo mi zdaj v nebesih, če ste zdaj v življenji, kar smo mi nekdanj na zemlji bili*; ako bote hodili po poti, po kateri smo mi hodili za Jezusom. Kar vidite, da smo mi storili, to delajte še vi!

a) Prva pot, po kateri so hodili svetniki, je bila pot prave, žive vere. *Vera je podlaga vseh čednosti. Vera je vinska trta, čednosti so mladike, dobra dela pa so grojzdi*, veli sv. Ambrož. In sv. Avguštin pravi: *Vera je korenina vsega dobrega dejanja*. — *Vera je*, pravi sv. Janez (I. 5, 4.), *katera premaga svet*. Zakaj so pač aposteljni vse zapustili in za Jezusom šli, zakaj so se razšli po vsem svetu oznanovat sv. evangelij, da je, kakor piše sv. apostelj Pavel, *po vsej zemlji šel njih glas in do pokrajin zemlje njih besede*. (Rimlj. 10, 18.) Zakaj so bili aposteljni veseli, da so bili vredni spoznani zavoljo Jezusovega imena tepenje in zasramovanje trpeti? (Dej. ap. 5, 40. 41.) Zakaj so z veseljem šli v trpljenje in smrt, in sta se dala sv. brata aposteljna Peter in Andrej križati, sv. Pavel in sv. Jakob starejši ob glavo djati, sv. Janez v kotel vrelega olja vreči, sv. Jakob mlajši z vrha tempeljna pahnuti in kamnati, sv. Tomaž prebosti se, sv. Simon prežagati, sv. Jernej živega odreti? Zato, ker so verovali besedi Jezusovi, ki je djal: *Resnično vam povem, kadar bo sedel Sin človekov na sedežu svojega veličastva, bote tudi vi, ki ste šli za menoj, sedeli na dvanajstih sedežih in sodili dvanajstere rodove Izraelove*. Zakaj so nad 17 milijonov marternikov vsake starosti in vsakega stanú, cele rodbine in vojaške vrste pretrpele najgrozovitejše muke, da so, kakor v življenji svetnikov beremo: sv. Primožu razstopljenega svinca v usta vlili, sv. Regino z gorečimi bakljami žgali, sv. Lorenca na razbeljenem ražnji pekli, sv. Vida kuhali v vrelem olji, sv. Agati z žarečimi kleščami prsi odščipnili, sv. Erazmu truplo razrezali in čreva izmotali, sv. Adrijanu roke in noge odsekali in potem v stopah ga strli, sv. Ignacija dali risom in levom raztrgati? Ali ni bila sv. vera, katera jim je v najhujšem trpljenji ponavljala besede Jezusove: *Kdor zgubi svoje življenje zavoljo mene, ga bo našel*. (Mat. 10, 39.) Zakaj so sv. spoznavalci, čisti mladeniči in device, ki so bili mladi, zlahtni in zali, odpovedali se vsaki še tako slavni možitvi in ženitvi in so v deviškem stanu zaničevani in ubogi živeli, v puščavah, brlogih, v samostanih, v molitvi, sv. pre-

mišljevanji, v ojestrem postu in najhujšem zatajevanji živeči, Bogu služili? Ali ne mar besede Jezusove, ki je djal: *Kdor se ne odpove vsemu, kar ima, on ne more moj učenec biti. Kdor pa zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njivo zavoljo mojega imena, bo stotero prejel in večno življenje dosegl.* (Mat. 10, 29.)

Pač res, sv. vera rodila je aposteljne, mučenike, spoznovalec, sv. mladeniče in device. Zato, ljubi kristijani, posnemajmo tudi mi svetnike v živi veri: Verujmo trdno, kar nas sv. mati katoliška cerkev uči, in nam verovati veleva, kar je od Boga prejela. Vse to hočemo tako na tanko in zvesto verovati, da bi pripravljene bili svojo sv. vero z lastno kryjo zapečatiti. Zakaj, *brez vere ni mogoče Bogu dopasti* (Hebr. 11, 6.), in Jezus pravi: *Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.* (Mark. 16, 16.) Kdor sv. vero zgubi, vse zgubi!

b) Ali sama vera nas še ne more zveličati, temuč živa vera, ki se v delih kaže. Pot, po kateri so hodili svetniki in moramo tudi mi za njimi hoditi, je pot dobrih del in sv. čednosti. *Kaj pomagata, bratje moji, ako kdo pravi, da ima vero, pa nima njenih del? Ali ga bo mogla vera brez dobrih del zveličati? Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je vera brez dobrih del mrtva,* (Jak. 4.) in toraj ne more večnega življenja dati. *Niso namreč pravični pri Bogu poslušalci postave, ampak spolnovalci postave bodo opravičeni,* piše sv. apostelj Pavel. (Rim. 2, 13.)

Tega so bili svetniki do dobrega prepričani, zato so tudi dobrih del toliko storili, zlasti so si prizadevali za ona dobra dela in tiste čednosti, katere nam Jezus v današnjem sv. evangeliji priporoča. Bili so usmiljeni in radodarni ubogim, nesrečnim in kakor usmiljeni Samaritan so stregli bolnikom in trpinom, so nasitovali lačne, reševali od nevernikov ujete in bili na strani njim, ki so bili v hudi sili, rešiti jih iz nje. Sv. Ciprijan, sv. Tilen, sv. Lucija so svoje premoženje prodali in denar ubogim razdelili, sv. Alojzij je ob času kuge po hišah zapuščene bolnike pobiral in v bolnišnico nosil, sv. Elizabeta kraljica je hodila po hišah in revnim mile darove dajala, sv. Filip Nerij, ob času lakote, sam ves sestradan, je dal košček kruha, ki ga je dobil, revežu, ne da bi bil sebi le grizljaj privoščil, sv. Serapijon je dal raztrganima beračema enemu svoj plajšč, drugemu suknjo. Zakaj so pač tako delali? Zato, ker so hoteli besedo Gospodovo ne le verovati, ampak jo tudi spolnovati, ki pravi: *Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli.* Karkoli

ste storili najmanjšemu izmed mojih, ste meni storili. Bili so krotki in pohlevni. Ko je sv. Frančiška Salezija nekdo hudo udaril in mu v obraz pljunil, bil je ves miren in ko so se mu čudili, pravi: „kedar čutim, da se mi žolč vzdiguje, zaterem ga“ — in res zatiral ga je celih 22 let in bil tako krotek, kakor bi žolča ne imel, čeravno so po njegovi smrti zdravniki, ko so ga bili raztelesili, spoznali, da je bil prav zelo k jezi nagnjen. Kako si je toliko krotkost pridobil? Spominjal se je obljube Jezusove: *Blagor krotkim itd.* Bili so velikodušni do svojih sovražnikov in so svojim razžalilec tudi dobrote skazovali. Sv. Frančiška Rimljanska je bila za botro otroku, katerega oče je umoril njenega moža. Sv. Katarina Sijenska je neki ženski, katera jo je očitno grdega greha obrekovala, ko je zbolela, stregla več tednov, kakor bi bila njena dekla. Zakaj se je toliko premagovala? Nagnila jo je k temu sv. vera Jezusova, kateri je rekel: *Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene; veselite se in radujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.* (Mat. 5, 12.) Preljubi, tudi mi moramo svojo vero v delih kazati in po veri živeti in tako po poti žive vere za svetniki Božjimi hoditi. *Zakaj dobra dela so vrata v nebeški Jeruzalem,* pravi sv. Bonaventura.

c) Svetniki Božji so hodili v nebesa po poti nedolžnosti.

Res, da so med svetniki Božjimi tudi taki, ki so kakor mi hudo in velikokrat grešili; nahajajo se v nebesih svetniki, ki so več let, tudi vsa mlada leta preživeli v pregrehah in pohujšljivosti, vendar največi del svetnikov, ki se okoli sedeža božjega veselé, živelo je čisto in brez (smrtnega) greha, hodili so po poti nedolžnosti. *Bežali so pred grehom, kakor pred kačo* (Sir. 21, 2) in nekateri so raje življenje dali, kakor da bi kedaj grešili. Sv. Magdalena Paciška, ki vendar nikoli velikega greha ni storila, je dejala: *Rada, moj Bog, bi šla v pekel, da bi te le nikdar ne bila razžalila.* Sv. Anzelm je večkrat rekel: *Ako bi stala ob moji desnici goreča apnenica, na levi pa greh, bi raje v ogenj skočil, kakor grešil.* In kako so se premagovali greha se obvarovati! Sv. Benedikt valjal se je po trnji, a sv. Brnard je skočil v namrznen ribnik, sv. Jeronim se je po prsih s kamenjem bil, sv. Frančišek se je v sneg vrgel, sv. Alojzij ženski nikoli v obraz pogledal ni in se je vsak dan bičal. Ljubi kristijani! Ako primerjamo svoje življenje s življenjem svetnikov, ali smemo imeti veliko upanja, tje priti — v sveti raj, kjer so oni? Ali nas ne bo marveč presunila beseda aposteljnova, da: *Nič omadežanega ne pojde v nebeško kraljestvo, tudi nič, kar gnjusobo dela in laž.*

(Ap. 21, 27). Ali jih premnogo ne živi tako, kakor bi hoteli reči: mi nočemo v nebesa? Ali ne gazimo lahkomišljeno z greha v greh, kakor da bi se le skozi pregreho moglo v nebeško kraljestvo! Ah, kolik je razloček med našim življenjem in med življenjem svetnikov Božjih! Pač je čas že, da se greha varujemo, sicer za mnoge ni nič bolj gotovega, kakor zguba večnega zveličanja. Za premnoge, ki so do sedaj v grehah živeli, je pač zadnji čas, da se resno pokorijo, sila je največa, da posnemajo one svetnike, ki so tudi nekaj časa grešili, potem pa se spokorili, da jih posnemajo z resnično pokoro.

d) In pot pokore je četrta pot, po kateri so hodili svetniki Božji, po kateri mora hoditi vsak, ki hoče zveličan biti in kateri je pot nedolžnosti zgrešil.

Če krivični za vse svoje storjene grehe pokoro dela in prav in po pravici ravná, naj živi in naj ne umrje — govori Bog po preroku Ecehijelu (18, 21). Zato so zaupaje na milost božjo nastopili vsi sv. spokorniki, ki so kedaj grešili, zelo grešili, pot ojstre pokore in jo z grenkimi, spokornimi solzami močili. Naj vas opomnim na spokornika kralja Davida. Sam nam popisuje, kako se je pokoril: *Utrudil sem se v svojem zdihovanji, vse noči na postelji pre-jokam in s svojimi solzami močim svoje ležišče. Od žalovanja so moje oči otemnele, postaral sem se med vsemi svojimi sovražniki;* (Ps. 6.) *od prevelikega žalovanja me ni družega, kakor kost in koža.* (101.) Sv. apostelj Peter, če tudi mu je Gospod sam greh odpustil, je obžaloval svojo nezvestobo do konca svojega življenja vsak dan, in kadarkoli je petelina slišal peti, so se mu goste solzé po licih udirale. Sv. Marija Magdalena podala se je po vnebohodu Gospodovem v puščavo, kjer je v nekem brlogu ojstro in sveto trideset let živela v molitvi, v premišljevanji skrivnosti božjih, zlasti trpljenja in smrti Jezusove. Sv. Marija Egipčanka se je po svoji spreobrnitvi podala čez Jordan v puščavo, kjer je v neki votlini preživela 47 let v najostrejši pokori, živeča le o zeliščih in koreninah. Sv. Pelagija je potem, ko se je od nečistega svojega življenja spreobrnila, na Oljsko goro šla, si ondi bajtice sezidala in tukaj do konca svojih dni v največi spokornosti živela. In kako so se pokorili spokorniki drugi v prvih dobah krščanstva! Niso smeli lepše obleke nositi, tudi ne vina piti, ne mesa jesti, ne voziti se, ampak le peš hoditi so morali, in kateri so očitno pohujšanje dajali, so morali tudi očitno pokoriti se.

Preljubi! Po tej res težavni poti prave pokore mora hoditi vsak, kateri je zgubil pot nedolžnosti. *Povem vam*, pravi Kristus, *če se ne boste spokorili, in vreden sad pokore storili, bote vsi konce vzeli.* (Luk. 13, 5.) Veliko je svetnikov v nebesih, kateri so grešili, pa po poti pokore se zveličali, nobenega pa ni v nebesih, kateri je grešil, pa se ni spokoril. In ako smo vsi grešniki, potem moramo tudi vsi hoditi po poti resnične pokore za sv. spokorniki v nebesa. Začetek pokore pa je, grehu dati slovo, v dobrem in spokornih delih do konca stanoviten ostati. Pot pokore je za vse, ki so po sv. krstu s smrtnim grehom se pregrešili, edina pot v zveličanje.

Dragi kristijani! Po teh čveterih potih zamoremo v nebesa za svetniki Božjimi. Hodimo toraj po poti žive vere, zakaj, *kdor hoče k Bogu priti, mora verovati, da je.* (Hebr. 11, 6.) Nabirajmo si dobrih del, pridobivajmo si sv. čednosti, *ker vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo* (Mat. 7.), varujmo se vsakega, zlasti velicega greha, ker nič omadežanega ne more iti v nebeško kraljestvo, in kdor je grešil, naj se pokori za svoje grehe, ker *Bog noče smrti grešnikov, ampak, da se spreobrne in živi* (Ec. 18), in ne pozabimo nikdar besede Jezusove, ki pravi: *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni ga bodo na-sé potegnili.* (Mat. 11, 12.) Amen.

Anton Kukelj.

Spomin vernih duš.

I. Žalost in veselje na pokopališču.

Boljše je iti v hišo žalosti, ko v hišo gostije. Prid. 7, 2.

Veliki petek je bilo, ko so judje na križ pribili našega Odrešenika. Prijatelji njegovi so ga položili v grob, verniki pa so se vrnili vsak na svoj dom in so v saboto domá mirovali po postavi praznika. Komaj pa mine sabotni praznik, že hitijo Jezusovi prijatelji na Kalvarijo, na kraj žalosti. In kaj, da so hiteli semkaj na kraj žalosti? Naj smem reči, da so se ravnali po besedah pridigarjevih (7, 2.), da je *boljše iti v hišo žalosti, ko v hišo gostije.* Hišo žalosti pa smemo vsekako imenovati tisto hišo, v kateri je umrl človek, prijatelj. In ravno kakor taka hiša je bila Kalvarija tem Jezusovim prijateljem in še posebej grob Jezusov, ki je bil tam blizo.

Prašam pa, je li vsem tem Jezusovim prijateljem Kalvarija tudi ostala hiša žalosti? So li tudi sedaj plakali pri Jezusovem grobu?

Po sv. evangeliju vemo, da se je vsem onim ta hiša žalosti spremenila v hišo veselja; *in žene so šle iz groba z velikim veseljem* (Mat. 28, 8); in zakaj z veseljem? Zato, ker jim je angelj sporočil, da je Jezus Kristus vstal iz groba, in ker so ga one same tudi videle pozneje ter govorile ž njim (ibid.).

Katoliška cerkev ravna danes popolno po teh svetopisemskih besedah; danes vabi ona po vsem svetu svoje otroke v „hišo žalosti“: na pokopališče. In mi smo tako tudi storili, ubogali smo; prišli smo v cerkev k molitvam za verne mrtve, prišli k njim na pokopališče. Prišli smo k hiši žalosti! In sedaj prašam: Bi se tudi nam mar ne mogla spremeniti ta „hiša žalosti“ v „hišo veselja“, kakor se je Kalvarija spremenila onim Jezusovim prijateljem v hišo veselja?

Predragi v Gospodu! Danes in jutri se spominjamo vernih duš v vicah, zato hočem vam to vprašanje nekoliko pojasniti; popeljem vas tje na pokopališče, tje k grobovom, in ondi vam bodem pokazal: žalost in veselje, ki nam prihajata iz tihega groba.

I. Žalost in veselje, ki ga v naših srcih vzbujajo grobovi naših ranjelih, vam najlaže pojasnim po znani svetopisemski zgodbi egiptovskega Jožefa.

Egiptovski Jožef bil je sin starega očaka Jakopa in bil je njegov ljubljenec; ljubil je očak Jakop sina Jožefa posebno zavoljo lepih lastnosti, ki so kinčale mladeničevo srce; bratje pa niso marali za dobrega Jožefa, še črtili so ga; in sicer deloma zavoljo tega, ker je njega oče bolj ljubil in mu v znak velike ljubezni napravil pisano suknjico, deloma pa zavoljo dvakratnih sanj, o snopih in o solneu ter zvezdah namreč. Zgodaj torej sta se vcepila Jožefovim bratom v njihovo srce nevoščljivost in sovraštvo do njega in sicer v toliki meri, da so sklenili umoriti brata Jožefa. Sklenili so, ali ne storili; prišli so namreč ravno med tem, ko se bratje posvetujejo, kaj storiti s sanjalcem, Izmaelski kupci, in tem prodajo brata Jožefa za dvajset srebrnikov. Znano vam je, po kakem potu so potem prikrili očetu preveliko hudobijo. Slekli so mu namreč pisano suknjico, zaklali kozliča, v njegovo kri jo pomočili ter tako okrvavljeno poslali očetu, rekoč: „To suknjo smo našli; glej, ali je suknja tvojega sina ali ne?“ In ko jo je Jakop spoznal, je rekel: „Suknja je sina mojega, silno huda zver . . . ga je požrla.“ In je pretrgal svoja oblačila, se oblekel v žimovnik, in je obžaloval svojega sina silno dolgo časa.

V tej dogodbi vidimo dvojno, namreč, da je očak Jakop zgubil sina ljubljenca, ter da je po njem britko žaloval in sicer silno dolgo časa.

Prvo ko drugo godi se še danes, godi tudi med nami, neprenehoma. Ni sicer sovraštvo, ampak bleda smrt, ki zahaja s svojo

nepreprosljivo gotovostjo zdaj pa zdaj tudi v naše hiše, ter odvzame iz naše srede zdaj tega zdaj onega, kakor jej že ukazujeta modrost in pravica Stvarnikova.

In kakšen je nasledek njenemu prihodu? Kak drugi, kakoršen pri očaku Jakopu! Žalost, silna žalost, dolgotrajno žalovanje po umrlem prihiti v tako hišo, ki zapodi iz nje prejšnje veselje, prejšnjo srečo. — „Hiša veselja“ se spremeni v „hišo žalosti“, „hišo žalovanja“.

Ne ostane pa umrli dolgo v domači hiši, v „hiši žalovanja“, ampak domači mu oskrbé novo stanovanje, novo hišo in sicer stanovanje na cerkvenem pokopališči. Polože ga namreč v kaj majhno leseno hišico, in jo ž njim vred položé v tudi majhno zemeljsko hišico, v grob. In zdaj počiva tukaj v svoji hišici, tiho, mirno, nikomur v nadležnost. V domači hiši se polagoma zgublja prejšnja žalost, in — prej ali slej pozabijo tudi ondi, da enega manjka; toda ne pozabijo ga popolno, ampak to ali ono ljubeče srce se še vedno ozira za njim in prihaja k njemu, k njegovi tihi hišici in — vnovič žaluje tukaj njegovo zvesto srce in solzi se njegovo oko.

Stopimo še mi v duhu k tej ali oni taki hišici! In vprašajmo se: Ta-le tiha hišica, čegava je? Ni nam težko uganiti, kdo pač biva v njej; okoli stoječi, plakajoči otroci govore nam glasno, da tukaj počivajo telesni ostanki očeta ali matere. In ti okoli stoječi otroci žalujejo z očakom Jakobom in kličejo: „Bleda smrt nam je pobrala očeta, pobrala mater in spomin na-nje — ah! kako grenek je!“ In kako tudi ne! Ko od starišev zapuščeni otrok stoji pri gomili, zrè v duhu očetu, materi v obraz, spominja se dobrot, katere je od njih prejemal, spominja se veselja, katero je med njimi užival. Tukaj — misli si — tukaj počivajo moj oče; ah! kako dober oče so bili in ž njimi sem izgubil vse; trdo so delali od jutra do večera za-mé! marsikak košček so si pritrkali, da bi kaj več ostalo za-mé! In sedaj jih ni več! Osirotel sem! — Tukaj, zdihuje drugi, so pokopani moja mati, ki so toliko storili za-mé; kolikrat so me, otroka, morali vzdigovati, jokajočega tolažiti . . . večkrat so morali ure in noči prečuti . . ., še moliti niso utegnili v mojih mladostnih boleznih itd. in — sedaj jih nimam več; hladna zemlja mi jih zakriva!

Da, da, krščanski otrok! tukaj pri očetovem, materinem grobu pač dobro pomisli, koliko koliko so oni še dalje storili za-té, da so te krščanski izredili, k dobremu napeljevali, v strahu Božjem vtrjevali in odvräčevali od pota pregrehe; kolikrat te napeljevali k molitvi, k prejemanju svetih zakramentov; kako skrbno te svarili pred

slabo tovaršijo, pred nečimurnostjo v obleki itd. In glej! sedaj ne čuje na zemlji nič več nad teboj njihovo oko, njihovo srcé; zapustili so te; k njim ne moreš; le k njihovi mali hišici moreš iti in — tukaj napolnuje le britkost tvoje otroško srcé! Kaj ne, v resnici: „Hišica žalosti!“

In čegava bi bila ta hišica? Ni težko uganiti; žalujoči govore glasno, da tukaj leži mož, počiva žena. Tukaj — zdihuje zapuščeni zakonski mož — tukaj počiva moja žena, ki mi je bila toliko dobra in zvesta tovaršica, ki je z menoj veselim se veselila, z menoj žalostnim žalovala; ki se je trudila noč in dan za hišo pri gospodinjstvu, skrbela za nas vseh časno in večno srečo; zdaj pa se trudim sam, zdihujem sam, zastonj se oziram po njej; tukaj-le počiva zdaj in ta mala hišica: kaj drugega je meni, ko hišica žalosti! — Tukaj — zdihuje zapuščena vdova — tukaj počiva moj mož, pač dober mož, dober oče, dober gospodar; ah! kako lahko sem nosila težave in skrbi življenja ob njegovi pomoči; zdaj pa omagujem pod njihovo težo; o hišica ti majhna, kolike žalosti hišica si ti!

In čegava bi bila ta hišica? To je pa hišica otrokova. V njej počiva majhno dete; prvo, edino; koliko veselja sta si obetala od njega oče in mati, koliko sreče! Ali Stvarnik jima je svoj dar vzel nazaj in — obema je ona mala hišica prebritkega spomina, tuge, žalosti. Z Jakobom zdihujeta: Bleda smrt nama ga je vzela, ljubljénka najinega srea!

Stopimo še k eni hišici in čegava bi bila ta? Iz mladostnih ust boš slišal: Tukaj počiva moj brat, moja sestra! In kaj so si bratje in sestre? — Ko je prišel Jožefov stareji brat Ruben k vodnjaku in ni našel brata v njem, je zaklical ves žalosten: „Ni ga več mladeniča in jaz, kam se hočem obrniti?“ Raztrgal je svoja oblačila in žaloval. Enako tužno se še zdaj ozira bratovo ali sestrično srce po hiši, ko so sestro ali brata odnesli iz nje. Kakor Ruben se ne vé kam djati; ves užaljen, vsa objokana gre k gomili in milo zdihuje: Nimam ga, ne vidim ga več; moja sestra počiva tukaj in jaz se po njej oziram zastonj! In ta hišica zopet je hišica žalosti.

Prej pa, ko se ločimo od hiš žalovanja, hočemo še k eni hišici stopiti in sicer k tisti, v kateri počiva drag prijatelj. Oh, kako miloglasna beseda je beseda „prijatelj“! kolik dragocen biser je prijateljstvo pravo! Tukaj leži moj dragi prijatelj, — zdihuje ta ali oni, — prijatelj, ki mi je toliko dobrega storil! Tolikrat obrisal mi solzé; tolikrat pomagal mi v telesni in duševni težavi! Zdi se mi, da še sedaj čujem njegove zadnje besede: „Kaj težko te zapustim!“ — In

ta hišica mi je hišica novega trpljenja, ponovljene žalosti! Pač res: O ti hišica mala, koliko žalosti provzročuješ ti!

II. V resnici! predragi v Gospodu! ako si ogledujemo od te strani hišico za hišico na pokopališči, in ako bi nam te male hišice podajale edino le čutila žalovanja, ah! kako tužno bi bilo pri njih in v koliki britkosti bi stopali k njim, k pokojnim! Toda temu ni tako; hišica tihega groba hrani v sebi še neko drugo moč, ki zvablja srečo kristijanovemu drugačna čutila.

„Človek obrača, Bog pa obrne“, pravi navaden pregovor; in takó je bilo tudi z Jožefovo kupčijo; bratje so hoteli Jožefa odstraniti za vselej, Bog pa ga je ohranil.

Znano vam je, da je nastala lakota tudi v Kanaanski, Jožefovi rojstni deželi; in Jožefovi bratje gredó po žita v Egipt; znano vam, da se je slednjič Jožef dal spoznati svojim bratom, da je potem povabil v Egipt svojega očeta Jakoba, ki se je tudi tjekaj preselil z vso svojo družino. In ko ob prihodu ugleda Jožef svojega očeta, stopi iz voza, se mu oklene okoli vratú in joka od veselja, da zopet vidi svojega ljubljenega očeta; oče Jakob pa pravi: „Ždaj rad umrjem, ker sem videl tvoje obličje.“

Primerimo obe te dve povesti Egiptovskega Jožefa med seboj. Ko je pa Jakob slišal, da Jožefa ni, žaloval je bridko in dolgo; ko pa njega živega sedaj ugleda, se starček ves razveseli; nova moč veselja mu šine v srce in toliko je vesel, da je pripravljen umreti. Zgubljenega — mrtvega sina vidi in — vesel je!

Kaj menite, dragi moji! bi se li tudi nas kateri razveselil, ako bi ugledal koga izmed teh, po katerih in pri katerih sedaj žalujemo? Gotovo! In najlepši dokaz temu najdemo na grobnih spominkih, ko beremo: „Na svidenje!“ — „Da se zopet vidimo!“ itd.

Sv. vera namreč nas uči, da *prišla bode ura, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sina božjega; in bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja* (Jan. 5, 28. 29.); vstali tedaj bodemo, vstali vsi. In kje bodemo vstali? Kje drugje, ko ondi, kjer smo se vlegli k počitku. V hišici na pokopališči počiva umrli, in v hišici tej bode vstal. Ah! to bode pač vesel tam oni dan svidenja in snidenja, kakor je bil tudi Jakob vesel, ko je objel sina Jožefa. Kako se bode enkrat tudi nam spremenila ta „hišica žalosti“ v hišico veselja!

Ako torej, predragi! žaluješ, morebiti še prehudo, po umrlem svojem dragem, stopi, stopi semkaj k grobu, k tej hišici mali in glej, tukaj bodeš obžalovanega zopet ugledal, dobil nazaj, objel! Tukaj, oče! — tukaj, mati! bodeta ugledala svoje otroke! Ah! koliko bode

takrat pač veselje! Snidenje brez ločitve! Oče! ki žaluješ, — mati! ki zdihuješ po odvzetem otroku, glej! tukaj pri hišici mali bo postal zopet tvoj! Semkaj prihajaj in tukaj si tolaži, razveseljuj boleče srce!

Tukaj, mož! — tukaj, žena! — bodeta zopet ugledala vsak svojega zvestega zakonskega tovariša, kateri je pred vama naprej se vlegel k počitku in zdaj žalujeta po njem. Britko ti je pač bilo, krščanski mož! — britko krščanska žena! — ko je neobčutljiva prst, padaje na mrtvaško trugo, s svojim ropotom klicala, da je vzela ženo, vzela moža; ali semkaj prihajaj in v to malo hišico vpiraj svoje oči in svoje srce, in — ta sedaj neusmiljena zemlja ti bode nazaj dala, kar ti je vzela, nazaj dala v posest za vse veke! Glej, glej hišico malo, ki je nada veselja!

Milo si jokala, ti mladost: mladenič! deklica! ko ti je smrt pokosila najdragocenejšo rožico: očeta, mater; milo si klical in morebiti kličeš še: Ni jih več; ne vidim jih več! Ali — stoj! k tej mali hišici stopaj v svoji žalosti in glej! iz te male hišice bodo izstopili in tvoji bodo potem vse veke vekov!

Prašam sedaj: Ali more kristijan si misliti in najti veselejega kraja, ko je ravno ta mala hišica na pokopališči? More-li kje drugej dobiti enakih, da, najslajših čutil, ko ravno tukaj? O, bodi mi toraj pozdravljen, posvečeni kraj miru! bodi mi pozdravljen, sveti prostor, ki v sebi hraniš toliko sladkih nad, ki imaš za nas pripravljenih toliko radosti!

Naj k sklepu današnjega premišljevanja omenim še eno resnico; in sicer to: Egiptovskega Jožefa, o katerem je oče menil, da je mrtev, bratje pa niso vedeli, kaj bi se bilo utegnilo ž njim zgoditi, so zopet videli vsi, oče in bratje. Zdaj že vemo, da se ga je oče silno obveselil, ko je sina Jožefa ugledal in pritisnil na svoje srce. In bratje? Kaj pa ti? So se obveselili mar tudi oni, ko jim je zaklical: „Jaz sem Jožef, vaš brat!“ — O ti so se pa bali; kajti sv. pismo nam pravi, da jih je Jožef tolažil, ter rekel: „Nikar se ne bojte!“ in pravi dalje, da še-le potem, ko je vsakega poljubil, so si upali ž njim govoriti.

Predragi! V tej dogodbi vidimo svojo lastno, prihodnjo podobo. Ako bodemo zvesto in pobožno živeli, ne bodemo se bali, ampak z veseljem pričakovali svidenja in snidenja, in razveseljevali se bomo z Jakobom, ko bodemo drug za drugim izstopili iz te posvečene zemlje. Ako bi pa mi hudobno živeli, kakor Jožefovi bratje,

bode nam svidenje in snidenje v strah in grôzo lik Jožefovim bratom, in bali bi se v družbo eden k drugemu, kajti sv. pismo nam pravi, da se bodo hudobni, pogubljeni na dan snidenja toliko prestrašili, da bodo klicali: „Gore, padite na nas! in hribje, pokrijte nas!“ O, strašen trenutek! strašno snidenje! Zatoraj molimo, naj nas ljubi Bog obvaruje takega žalostnega snidenja; in zatorej studimo in sovražimo greh bolj ko pekel, in ono snidenje in svidenje nam bode trenutek najslajšega — večnega veselja. Amen. Jan. Kobilica.

2. Presveta Jezusova kri je ubogim dušam največja pomoč.

Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi blii grehov rešeni.

II. Mak. 12, 46.

Nekako 170 let pred Kristusovim rojstvom so se morali Judje pogostokrat in hudo vojskovati zoper Siree, ki so jim hoteli vzeti vero v edino pravega Boga in pa popolnoma podvreči si Palestino. Z božjo pomočjo so premagali ljute sovražnike. V nekem boji pa je padlo tudi nekoliko Judov. Tedaj je napravil Juda Makabej, njihov vojskovodja, biro in je poslal 12.000 drahem srebra (t. j. okoli 4000 glđ. našega sedanjega denarja) v Jeruzalem, da bi se daritev opravila za grehe mrtvih, ker je dobro in pobožno mislil o vstajenji. Kajti: *Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni.* (II. Mak. 12, 43. 46.)

Že v stari zavezi je toraj vkoreninjena vera sv. katoliške cerkve, da se more dušam v vicah pomagati z daritvami, s prošnjami in drugimi dobrimi deli.

Znano vam je, verni kristijani, da so bile daritve judovske krvave in nekrvave, oboje pa predpodobne. Krvave daritve so večinomoma mérile na krvavo daritev Kristusovo na križi, nekrvave pa so pomenjale nekrvavo daritev svete maše. Jezus Kristus je enkrat pretil svojo rešujo kri na sv. križi, ko se je daroval kot *sprava za naše grehe; ne samo pa za naše, ampak tudi za grehe vsega sveta.* (I. Jan. 2, 2.) Da bi pa ljudje mogli to spravno daritev do konca sveta obračati si v prid, postavil je pri zadnji večerji vedni spomin te daritve — sv. mašo. Vsled občestva, katero je med krščanskimi dušami na zemlji in onimi v vicah, opravlja se daritev sv. maše že od apostolskih časov (kakor zatrjuje Trid. zbor, s. 22.) za uboge mrtve v vicah, da bi bili grehov rešeni. Ravno ta daritev jim še

prav posebno donaša pomoč in tolažbo, kakor uči sv. katoliška cerkev (Trid. zbor, s. 25). Od kod pa to prihaja? Spravna moč daritve sv. maše je vtemeljena v Odrešenikovi krvi. Presveta Jezusova kri je ubogim dušam največja pomoč. Tega vas bom sedaj le z božjo pomočjo prepričal.

Ako hočemo govoriti o spravni ceni in neizrečeni moči Jezusove krvi do ubogih duš, moramo se ozreti na nekatere posameznosti njegovega odrešilnega dela.

Jezus Kristus je bil prodan za 30 srebrnikov. Ko je Judež, kateri ga je bil izdal, videl, da je obsojen, se je skesal, in je nazaj prinesel 30 srebrnikov velikim duhovnom in starašinom, rekoč: Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri. Oni pa so rekli: Kaj je nam mar? Ti glej? In je vrgel od sebe srebrnike v tempeljnu. Veliki duhovni pa so vzeli srebrnike in so rekli: Ne spodobi se jih devati v tempeljnovo skrinjico; zakaj to je cena krvi. Sklenili so pa, in kupili za nje lončarjevo njivo za pokopališče tujcev. Zato je imenovana tista njiva „hakeldama“, t. j., njiva krvi, do današnjega dne. (Mat. 27, 3. id.)

Zakaj niso bili ti srebrniki obrnjeni v prid živim ubogim, bolnim? Zato, ker so bili cena smrti, ali kakor Origen piše: „Spoznali so, da se bolj spodobi ta denar mrtvim v prid obrniti, kolikor je bil cena (božje) krvi.“ Vidite, ljubi kristijani, že v tem dejanji božje previdnosti se kaže velika skrb Jezusova za ranjce.

Podajmo se za Kristusom na goro Kalvarijo! Desni razbojnik ga prosi usmiljenja. Njegovo prošnjo Jezus še živ zasliši in umirajoč usliši. Komaj je razbojnik smrt prestal — je že našel življenje, komaj je spregovoril — je že slišal, da mu stoji raj odprt. Razbojnik je v smrti dosegel tisto plačilo, katerega se je storil nevreden v življenji. O presrečni razbojnik! Kaj je pač vzrok, da s tolikimi peklenškimi hudobijami obtežen vendar naenkrat dobi popolno odpuščenje? Poškropljen je bil z Izveličarjevo presveto krvijo, če že ne po telesno pa gotovo na duhovni način. Saj je visel na tisti strani Jezusovi, ki je bila s sulico odprta.

Če pa je Jezusova kri brž tako čisto oprala tolikega grešnika, vprašam vas, ali ne bo še toliko bolj gotovo in hitro očistila duš v vicah, ki imajo le male grehe nad saboj ali pa se še niso dovolj spokorile v življenji? Kdo bi dvomil, da bi kri Jezusova v prvi vrsti ne pomagala vernim dušam, tem prijateljem Božjim?

Okoli devete ure je Jezus z velikim glasom vpil, rekoč: Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil? piše sv. Matevž (27, 46). In dalje pravi: *Jezus pa je spet zavpil z velikim glasom, in je izdihnil dušo.* (27, 50.) Kaj hoče to pomeniti: v trpljenji na vsa vprašanja Jezus molči, ob smrti pa od nikogar vprašan vpije? *Ta klic*, pravi sv. Janez Krizostom, *je pričal o njegovi posebni moči, namreč na križu viseč mrtve obuja, da v smrti skrbi za mrtve, z odprtimi ustmi grobe odpira, da jim umiraje podeljuje neumrljivo življenje. S poslednjim glasom*, pravi dalje isti cerkveni učenik, *tirja Jezus od Očeta, naj se odpre njegova stran, da prelije ne le za žive, ampak tudi za mrtve, za uboge duše, zadnjo kapljo krvi in se obrne tako dragi zaklad za to, da se pogasi strašni ogenj.* Svetnik še tudi tako-le pravi: *Kri je tekla iz strani v varstvo dušam, ki se morajo očiščevati; zakaj na altarji darovana kri jih očiščuje dolga in reši trpljenja.*

Sv. Matevž piše dalje, da so se ob smrti Jezusovi grobi odpirali, in veliko teles svetnikov, kateri so spali, se je obudilo. In so šli iz grobov po njegovem vstajenji, in so prišli v sveto mesto, in so se mnogim prikazali. (Mat. 27, 52. 53.)

To so bile priče Jezusovega vstajenja pa tudi priče, koliko moč ima kri Odrešenikova. Presveta kri, ki je kapala na zemljo, se jih je dotaknila, in obujeni so bili od mrtvih.

Jezusova kri ima še vedno isto moč. Če se torej daruje za verne duše v vicah daritev sv. maše in se jih kri Jezusova tako rekoč dotakne, vstanejo tudi one od svojega trpljenja k večnemu, neumrljivemu življenju.

Te-le misli, ki sem vam jih do sedaj razvijal, izražene so tudi prav lepo v listu do Hebrejcev (12, 22. 24.): *Pristopili ste*, piše sv. Pavel, *k Jezusu, Sredniku nove zaveze, in k očiščevalni krvi, katera bolje govori kakor Abeljnova.* Kri Abeljnova je klicala za maščevanje, da bi bil krivičnik pravično kaznovan, kri Kristusova pa kliče za milost. Abeljnova kri je oznanovala, da je brat ubil brata, Kristusova pa priča o božjih dobrotah. Kri Abeljnova izvira iz bratovskega sovraštva, kri Jezusova pa iz ljubezni božje do padlega človeštva. Zares, kri Kristusova je po besedah sv. Hijeronima in sv. Tomaža *ključ v nebesa.* Pa kako bi tudi moglo drugače biti! Le vzemimo to-le primero (po sv. Cirilu Jeruz.): Ako bi kak kralj poslal možé, ki so ga razžalili, v pregnanstvo, njihovi sodniki bi pa zanje dali zlahtno krono: ali ne bo kralj tem možem kazni vsaj polajšal? Mi pa darujemo kralju vseh kraljev ne krono od dragocene kovine,

marveč njegovega lastnega Sina pri sv. maši, da bi bil usmiljen in milostljiv ubogim dušam v vica.

Bere se, da se je Kvint Metél vojskoval za cesarja Oktavijana zoper Marka Antonina in ga je premagal. Ko gre cesar v velikem zmagoslavju v Rim, ugleda Kvint Metél med jetniki, ki so bili k smrti obsojeni, tudi svojega očeta vklenjenega. Tedaj skoči Kvint Metél izmed množice, pade na kolena pred cesarjem in izreče to-le predrzno prošnjo: „Le-ta je tvoj sovražnik, o cesar, ker se je vojskoval zoper tebe, in je zapadel življenje. Jaz pa sem kako plačilo zaslužil, ker sem ti služil za domovino in se v tvojo korist neprestrašeno vojskoval zoper M. Antonina. Toraj tirjam, da mi za plačilo, ki si mi ga dolžan, izročiš tega-le (mojega očeta)!“ Cesar mu, če tudi ves iznenaden, vendar privoli.

Tako, glejte, ljubi kristijani, gré tudi Kristus, ki se daruje pri sv. maši, k božji pravici in jo nagovarja za svoje v ječi zaprte brate, za uboge duše, tako-le nekako govoreč: O pravica, jaz spoznam, da ti zaslužiš kazen. Toda v plačilo moje krvi, katero sem poprej zanje pretil na križi, in katero sedaj mašnik obrača k njihovemu pridu, hočem in zahtevam, da jim skažeš usmiljenje in jih izpustiš iz strašne ječe. In s tem je pravica premagana. Na ta način postane presveta Jezusova kri ubogim dušam največja pomoč.

Pri sv. maši jutrnji dan se bere odlomek iz 1. lista sv. Pavla do Korinčanov. Tu govori apostelj o prihodnjem vstajenji in sklene z besedami: *Bogu pa bodi hvala, kateri nam je dal zmago po Gospodu našem, Jezusu Kristusu!* (I. Kor. 15, 57.) Sv. cerkev je pač primerno vpeljala ta list za oni dan, ko se spominja vseh vernih mrtvih. V imenu vernih duš se zahvaljuje, da jim je Bog dal zmago po Gospodu našem, Jezusu Kristusu. Zmago jim je dodelil, ker so odšle večnim peklenskim kaznim in ostale v božji prijaznosti. In če se povzdignemo še više, mislimo si verne duše, za katere se bo jutrnji dan darovala po vsem katoliškem svetu Jezusova kri, po tej daritvi „grehov rešene“ in pred božjim veličastvom pevajoče: *Bogu bodi hvala, kateri nam je dal zmago po Gospodu našem, Jezusu Kristusu. Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu! Mi smo prišli iz velike nadloge, in smo oprali svoja oblačila, in jih obelili v krvi Jagnjetovi.* (Raz. 7, 10. 14.)

Ko je Jezus hotel Lazarja obuditi od mrtvih, tedaj je *zavpil z velikim glasom: Lazar pridi ven!* (Jan. 11, 43.) Tudi vi, dragi kristijanje, kličite vselej, zlasti pa še jutri pri daritvi sv. maše prav iz dná srca: *Lazar, pridi ven! Verna duša, pridi ven! Trpeča duša*

mojega očeta, pridi ven! Trpeča duša moje matere, pridi ven! V strašnem ognju goreča duša mojega sina, moje hčere, pridi ven! V groznih mukah zevajoča duša mojega moža, moje žene, mojega brata, moje sestre, pridi ven! V žveplenem jezeru zdihajoča duša mojega prijatelja, mojega dobrotnika, pridi ven! Prežalostna, od Boga ločena duša mojega nekdanjega dušnega pastirja, pridi ven! Vse uboge duše v vicah, pridite ven! Presveta kri Jezusova naj bo vaša zmaga! Amen.

Val. Bernik.

Zahvalna nedelja.

I. Bodimo zadovoljni.

Velik dobiček je pobožnost z zadovoljnostjo. I. Tim. 6, 6.

List sv. Pavla do Timoteja, iz katerega so te besede vzete, ima veliko lepih naukov v sebi, katere naj si slehrni kristijan k sreču vzame, in o priliki tudi spolnuje. Sv. Pavel zapoveduje poslom pokorščino do višjih; svari pred krivimi nauki in lakomnostjo kakor izvirom vsega hudega; prosi svojega ljubega učenca Timoteja, ne srea na bogastvo tvesti, temuč obračati na pravičnost in pobožnost; mu svetuje, da naj rad potrebnim pomaga in si z dobrimi deli nebesa služi. *Velik dobiček, pravi, je pobožnost z zadovoljnostjo. Nič nismo na svet prinesli in nič s sveta ne poneseemo s sabo; ako pa imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni. Kateri pa hočejo obogateti, padejo v skušnjavo, in v zadrigo hudičovo in v veliko nepridnih in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje.* — Sv. aposteljna poglaviten nauk je ta: Ne denar in ne blago, ne bogastvo ne zaloge, sploh — posvetno premoženje ne prinese človeku prave sreče, temuč pobožnost in zadovoljnost ga res srečnega stori s tem, kar mu Bog podeli. Kdor je pobožen in zadovoljen tudi pri ubožtvu, veliko ima in premore; kdor pa pobožnosti nima, je ubog ob vsi svoji obilnosti in nesrečen v največji sreči. Nespametno tedaj ravna, kateri se preveč v časne reči zamisli, in vedno le po bogastvu in zalogah hrepeni, pa nikoli zadovoljen ni s tem, kar ima. *Ti se ženeš po blagu, pravi David, pa ne veš, za koga nabiraš. Nič nismo prinesli na ta svet, govori sv. Pavel, in gotovo je, da nič ne moremo odnesti.* — Bodimo tedaj s tem zadovoljni, kar nam Gospod Bog podeli. Take misli nas morajo zlasti danes navdajati, ko obha-

jamo zahvalni praznik za letošnje pridelke. Zadovoljni in Bogu hvaležni moramo tudi za slabo letino biti. Kaj pa je zadovoljnost, in kako se razodeva, katero nam sv. Pavel tako goreče priporoča in kaj naj k zadovoljnosti spodbuduje, vam bom danes razložil, ko se bote k svetemu poslušanju pripravili.

I. Zadovoljnost se razodeva prvič po hvaležnem srcu do Boga, drugič po pravičnem ravnanju z bližnjim in tretjič po vestni rabi božjih darov.

1. Vse dobro, kar imamo, imamo od Boga; vsak košček kruha, ki ga jemo; obleka, s katero se odevamo in mraza branimo, vse, kar potrebujemo v ohranitev življenja, je dar božje neskončne dobrote. Vse, kar mi k temu pripomoremo, je le majhnota. Travnike moremo potrebiti in pognojiti; njive dobro obdelati in z najčistejšim semenom obsejati; vinograde dvakrat ali trikrat okopati; pa vse to od naše strani je le majhnota, ker ne moremo ne jasnega solnca, ne dežja z nebes priklicati; ne suše, ne moče, ne toče ubraniti; ne umoriti črva, ki polje, ne gosence, ki sadna drevesa razjeda. Rast, tek in blagoslov mora Gospod Bog pridejati, sicer je zastoj vse naše delo in upiranje.

To je usmiljeni Bog tudi letos storil, in dasiravno nam ni obilnosti, nam je vendar vsega nekoliko in za potrebo dodelil, in tudi za to smo dolžni iz srca se zahvaliti; saj bi nam bil lahko tudi manj dodelil, ali celó vse odtegnil, zakaj on je Gospod, kateremu se nihče ne more ustaviti. Zadovoljen kristijan tudi mrvice hvaležno iz božje roke prejme, ker vé, da je tudi to nezasluzen božji dar; se tudi v slabih letinah spomni svojega Boga, brez katerega volje bi se nobena travica in nobena brst ne ozelenela; kateri ima povodenj in sušo, rodovitnost in nerodovitnost, lakoto in obilnost v svojih rokah in z hvaležnim srcem kakor David, Bogu čast daje, kateri ga že od mladosti redí. (Tobija: *Sin ubožno živimo . . .*)

Pred tridesetimi leti je nek oče — blizo Save s svojima sinovoma otavo sušil; ko jo posušé in mislijo naložiti, se velik dež ulije in vso zmoči. Oče se začne zdaj nad Bogom hudovati, in mu očitati, da zdaj dá dež, ki ga ni po letu dal, ko ga je bilo tolikanj treba; kar se zabliška in trešči, izbije očetu slamniki z glave in ga nekoliko pripogne, v nauk, da se moramo Bogu odkriti in se mu prikloniti in ne zabavljati; fanta pa, ki sta ravno pod drevo zbežala, strela zadene in oba ubije, da je eden pri tej priči, eden drugi dan umrl.

2. Bog ne deli svojih darov vselej in vsakemu enako, temuč zdaj temu in več; zdaj pa unemu in manj, kakor previdi, kar slehrnemu

v zveličanje tekne; enemu dá en talent, enemu dva, enemu pet, kakor vé, da vsak izmed njih z njimi ravnati zna. Bog nas je za nebesa vstvaril, tedaj vse tako dela in obrača, da bi nas v nebesa pripeljal. Bogastvo in obilnost ni za vsacega; nekateri ob tem Boga in svojih dolžnosti pozabi, v grehe zabrede in dušo pogubi; v uboštvu in pomanjkanju bi se bil morda zveličal. Ko bi bil bogati mož v sv. evangeliju, kateri se je v škrlat in tančico oblačil in vsaki dan pojedine dajal, ubog in večkrat bolan, bi morda po smrti ne bil v pekel pokopan; in ko bi bil bolni in ubogi Lazar zmiraj zdrav in bogat, bi ga morda po smrti angelji ne bili nesli v nebesa. — Dokler je zgubljenemu sinu dobro in vse po volji šlo, ni maral svojega očeta; ko ga je pa jela lakota stiskati, ko mu je jelo otrobov pri svinjskem koritu zmanjkovati, se je zmislil svojega ljubega očeta in se je ves skesan k njemu vrnil.

Vzemimo bolj nov izgled v misel. Lani nam je Bog, zlasti kar vino zadene, dobro letino dal; pa kaj so nekateri storili? Do grla so se nekateri v vino, in kar iz tega pride, v nečistost vtopili. Nekateremu je bilo vino bog, in hram njegov tempelj, v katerega je raji in večkrat šel, kakor v cerkev. Kopači so o sv. postu tako vriskali in razsajali, kakor bi bili na kaki ajdovski ženitnini. Nezmerčnost in nesramnost je nekatere tako preslepila, da za Boga in božje reči niso nič več hoteli vedeti in Boga ne vsakdanjega kruha prositi. Da-si so spoznali, kako potreben bi bil pohleven dež ob poletni suši, ki je polje in vinograde pritiskala, vendar niso hoteli moliti, ne v cerkev hoditi o delavnikih k sv. maši in ob nedeljah k popoldanji službi božji; spovednice so bile večji del prazne, in cerkve, v katere smo vas k posebnim molitvam vabili, malokdaj napolnjene. Tisti hudi soparni čas, ki nam je božje kazni napovedoval, jih je le malo bilo, kateri bi se bili grešnim kratkočasom odpovedali, ter trezno, sramožljivo in pobožno živeli. Ako bi bil ravno tak mož, kakor je bil Noe ali Elija, vstal in ljudi opominjal v sé iti in grehu se odpovedati, da odidejo zažugani šibi Božji, bi bil pri nekaterih le gluhim ušesom pridigal; zakaj večji del ljudi srcé je trši, ko skala, tako, da z ušesmi nič več ne slišijo, z očmi nič več ne vidijo; odprte, široko odprte imajo mesnim slastim in posvetnim strastim. — Za vse take je slaba letina, pomanjkanje in lakota najboljši pridigar; ker Bog doslej z dobrotami pri njih nič opravil ni, jih želi s slabo letino k sebi priklicati. Dokler zgubljena ovea dobro pašo najde, se ne povrne lahko h pastirju; ko pa jame snežiti in zmrzovati, ko nič več jesti ne dobi, gre rada domú. Ako jo tudi hudo vreme domú ne prižene, je

za vselej zgubljena: in grešnik je za vselej zgubljen, katerega tudi nesreče ne zmódrujejo in ne poboljšajo.

Zadovoljni kristijan uživa veselo in hvaležno dobrote, ki mu jih Bog daje in ves v voljo božjo vdan tudi rad utrpi, kar mu je Bog prikralil; če vidi, da bližnji več ima, kakor on; da se mu bolje godi, kakor njemu, tega ni žalosten, temuč vesel, ker je prepričan, da Bog z vsakim tako ravna, kakor je najbolje za njegovo zveličanje.

3. Ne tisti, ki ima veliko premoženja, ampak kateri ga zna prav in dobro obračati, je srečen in Bogu dopadljiv. Mi nismo lastniki časnih reči, temuč smo le hišniki in oskrbniki; blago in premoženje nam je le nekaj časa na zveste roké zaupano in posojeno; zopet ga bomp morali zapustiti in se Bogu odgovoriti, kako smo ga obračali. Takšno, minljivo in nestanovitno se tudi zadovoljnemu kristijanu vidi posvetno premoženje; in ker se spominja Jezusovih besedi: *komur je veliko izročnega, od njega bo tudi veliko tirjanega*, ga obrača v božjo čast, v svojo in bližnjega potrebo; nič ga ne zapravi, po pravici pridobluje in za prihodnje čase pametno prihranjuje, zraven pa tudi ubozih ne pozabi, ker vé, da kar njim da, Jezusu da.

Glejte, v tem: v hvaležnosti do Boga, v pravičnem obnašanju do bližnjega in v vestni obrnitvi božjih darov se razodeva zadovoljnost, katero nam sv. Pavel priporoča.

II. Poslušajte še, kaj nas k ti hvaležnosti spodbuja? 1. Božja očetovska skrb za vse stvari; 2. dolžnosti soseskinega življenja in 3. naša lastna sreča in mir.

1. Bog, ki je vse vstvaril, more tudi vse ohraniti in preživiti. *Poglejte ptice pod nebom, govori Jezus, one ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vaš nebeški Oče jih živi. Poglejte lilije na polju, kako rastejo; ne delajo in ne predejo; pa vam povem, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena. Koliko bolj bo za vas skrbel*, ki ste Božji otroci in več vredni, kakor vse živali in vse cvetlice! Bili so še pri nas hujši časi, kakor letos, in vender zunaj leta 1817 ni bilo slišati, da bi bil kdo glada umrl. Kdor je letos manj pridelal, naj zmerno uživa, in kdor nič ni pridelal, naj pri premožnih dela ali pomoči išče, da se preživi; saj je, hvala Bogu še zmiraj nekaj dobrotljivih ljudi, ki radi potrebnim pomagajo.

2. K zadovoljnosti nas vežejo tudi dolžnosti soseskinega življenja, da namreč vsakemu, kar je njegovega pustimo, damo in privoščimo, mu v potrebi radi na roko gremo, in se njegove sreče veselimo. Té dolžnosti morajo vsakemu svete biti; dopolnili jih bomo

le takrat, če smo zadovoljni; zakaj iz nezadovoljnosti izvira nevoščljivost in iz nevoščljivosti veliko drugih pregreh. Kdor je nezadovoljen in bi rad vse sam imel, je žalosten in hud, če vidi, da je njegov bližnji bolj od Boga obdarovan, kakor on; in ker se od nevoščljivosti voditi dá, bližnjega začne obrekovati in črniti in je pripravljen tudi k tatvini, tolovajstvu ali celó uboju. Toda krivično, prigoljufano ali vkradeno blago nima teka; kakor pride, tako ide. Kar človek sprosi, prosto nosi; tatú in razbojnika pa kmalu zasledijo in zaprejo.

3. K zadovoljnosti nas tudi naša lastna sreča in mir priganjata. Le s tem si bomo zagotovili, da bo Bog tudi odsihdob po očetovsko za nas skrbel in nam boljše letine poslal, ako smo z njegovimi darovi zadovoljni in mu za-nje hvaležni. Kdor malega daru ne časti, večjega vreden ni. Zahvala je nova prošnja, in če Boga tudi za pičle dobrote srčno zahvalimo, bomo prav s tem obilniših priprosili. Berač, ki črni kruh od sebe vrže, gotovo belega ne dobí, ker še črnega vreden ni.

Poslušajmo tedaj opominjevanje sv. Pavla, ter bodimo pobožni in zadovoljni. Sprejmimo s hvaležnim srcem, kar nam je božja roka letos podelila; obračajmo vse k božji časti in zveličanju naše duše; bodimo zadovoljni z božjimi naredbami, ker jih ne moremo pre narediti, in saj je vse prav, kar Bog stori, dasiravno bi ne spoznali; privoščimo tudi drugim, kar imajo; privoščimo jim, da-si bi bili srečniši od nas; potlej se smemo na božjo pomoč v vseh okoliščinah svojega življenja zanesti, ker Bog svojih nikoli ne zapusti, in tistim, ki njega ljubijo, vse reči k dobremu obrne. Amen.

Joe. Rozman, dekan. (1859.)

2. S ponižnostjo se storimo vredne, s prevzetnostjo pa nevredne tudi časnih dobrot.

Bog se prevzetnim ustavlja; ponižnim pa daje svojo milost. Jak. 4, 6.

Katoliška cerkev nas danes vabi v hram Božji, da bi se skupno in slovesno Bogu zahvalili za letošnje poljske pridelke. In to bote, ljubi moji farmani! gotovo prav radi in z veseljem storili. Saj je hvaležnost ena najlepših čednost dobrega srca, s katero se Bogu prav posebno prikupimo. Že pri ljudeh ne more priljubljen biti človek,

kateri ni hvaležen za prejete dobrote, in kdor se prvokrat ni zahvalil za prejeti dar, bode težko kaj prejel, ako pride v drugič prosit. Vem sicer, da ste že med letom mnogokrat se zahvalili za dobrote božje; vendar sv. cerkev želi, da bi se danes, ko so poljska dela že večjidel pri kraji, še posebej in skupno zahvalili za vse dobrote celega leta.

Kako, preljubi, pa se moremo Bogu spodobno zahvaljevati za vse, kar nam je letos in tudi že poprej bil dal? Jaz pravim, da se Bogu najbolje zahvalimo: ako njegove dobrote, naj so že velike ali majhne, ponižno sprejemamo in s svetim strahom uživamo. Ali da še krajše rečem: Ponižnim Bog z mirom večje dobrote skazuje; prevzetnim pa še to vzame, kar imajo! In to resnico vam hočem danes razložiti in dokazati. Upam, da mi ne bote odtegnili svoje pazljivosti!

1. *Vsak dober dar, vsako popolno darilo je od zgoraj, od Očeta luči, pri katerem ni spremenjenja, tudi ne sence spremenljivosti*, tako uči sv. apostelj Jakob. (1, 7.) Bog je tedaj delivec vsega dobrega in njemu gre hvala, naj nam že veliko ali malo dá. Za velike in posebne dobrote smo mu tudi večjo hvaležnost dolžni, pa tudi manjših dobrot ne smemo zametovati ali zaničevati! Kristus nas tako sam uči v priliki, katero je povedal farizeju Simonu, rekoč: Simon! nekaj ti imam povedati. Nekdo je imel dva dolžnika; eden je bil dolžan 500 denarjev, eden pa 50. Ker nista imela s čim plačati, je obema odpustil. Kateri tedaj ga bolj ljubi? Simon je odgovoril: Menim, da tisti, kateremu je več odpustil. On pa mu je rekel: Prav si razsodil! (Luk. 7, 40—43.) Tako je tedaj tudi pri zahvali. Za vsako dobroto, tudi majhno, smo hvaležnost dolžni; za večjo dobroto pa še toliko večjo!

Zdaj pa so kristijani večkrat podobni razposajenim, presitim nehvaležnim otrokom. Oče jim kruh reže, pa kateremu kakšen manjši kos odreže. Namesto da bi otrok tudi manjši košček ponižno sprejel in spodobno se zanj zahvalil; se pa grdo skremži, joka, pritožuje, košček nazaj dá ali celó zalučí — une pa, ki so več kosove dobili, hudobno in nevoščljivo pogleduje. — Če je oče pameten, kaj bode storil? Vzel mu bo še ta košček in nič mu ne bo dal, dokler svoje nehvaležnosti ne spozna in zopet lepo ne prosí. — Ako pa otrok tudi manjši košček ponižno in hvaležno vzame, mu potem toliko večji kos odreže. Tako tudi Bog z nami dela. Ako smo za male dobrote hvaležni, nam pozneje še večjih dá. — Sèm namreč lahko obrnemo besede sv. pisma, ko Jezus pravi: *Kdor ima, mu bo dano, da bo še obilniše imel; kdor pa nima, temu bo še to, kar misli da*

ima, odvzeto. (Mat. 25, 29.) Sv. Dionizij te besede tako razlaga: *Kdor je hvaležen za to, kar od Boga ima, (če je tudi malo) temu bo Bog še več podelil; kateri pa nima, to je, kateri ni hvaležen, temu bo še to, kar ima, odvzeto!* — Sv. Teodor iz Ancire pa je na Efeškem zbirališču tako govoril: *Bog meri svoje dobrote po naši hvaležnosti; od toč pride, da če je kdo za prejete dobrote hvaležen, ne le za-té dosti stori, ampak tudi Boga zopet prijetno zaveže, da mu v prihodnje svoje dobrote še obilniše deli!*

Ob času lakote je neka usmiljena žena in pekinja vsaki dan velik jerbas hlebčkov spekla, da so revni otroci kaj jesti imeli. Lahko si mislimo, kako so lačni in izstradani otroci vselej na jerbas planili. Vsak je gledal, da bi večji hlebček dobil; le neka tiha, ljubezniva deklica se ni drenjala, ko so drugi hlebčke izbirali, ampak vselej do zadnjega čakala. Seveda je tako vedno najmanjši in najslabši hlebček dobila, pa se vendar vselej prav lepo zahvalila. Usmiljeni dobrotnici je tako ponižno vedenje revne deklice prav k sreči seglo in jo do solz ganilo. Hotla je dobro deklico odškodovati in obilno obdarovati. Nalašč speče zopet prav majhen hlebček, vanj pa zamesi nekaj cekinov. Seveda majhnega hlebčka nobeden ni hotel in ga je tako revna deklica dobila. Kako pa se z materjo ustrašite, ko ga odprete in zlate ugledate. Hitro nese dekle denar dobrotnici, ki ga pa noče vzeti, ampak pové, da ji je to dala v nekakšno plačilo za njeno ponižno vedenje!

Kristijani moji! Ta zgodba ne potrebuje pojasnila; pač pa nam kaže, da ravno tako Bog s ponižnimi dela. Kateri so namreč za vse dobrote, tudi za majhne hvaležni in drugim večjih dobrot ne zavidajo, takim Bog pozneje še večjih dobrot nakloni, ali pa stori, da jim to majhino bolj zaleže in da so tudi ob bolj pičlih dohodkih vedno veseli in zadovoljni!

2. Za večje dobrote pa smo tudi večjo hvaležnost dolžni. Kdor je več pridelal, kdor več premoženja ima, mora tudi več vbogajme dajati, za cerkve in druge dobre naprave več storiti. — Pa to se malokdaj zgodi. — Ravno tisti, ki so s časnim blagom bolj blagodarjeni, Bogu še manj hvaležnosti skazujejo; največkrat taki božje darove v Božje razžaljenje rabijo, na Boga le preradi pozabijo in revnega svojega bližnjega prezirajo in zaničujejo. — Taki se v svojem blagostanju, v svoji sreči, ki je pa vendar le od Boga, preradi prevzamejo, na svoje premoženje zidajo, na svoj žep trkajo in bahato govoré: „Kdo mi pa kaj more, če plačam? Kaj meni za par stotakov, ki imam toliko hiš, njiv, gojzdov in živine?“ — Tako in enako govoré in se obnašajo! Ali je pa to krščansko? Ali se ne pravi to Božje maščevanje na-sé klicati? Poslušajte, kaj takim govori sv. Pavel!

On pravi: *Kaj pa imaš, da bi ne bil prejel? Če si pa prejel, kaj se hvališ, kakor bi ne bil prejel?* (I. Kor. 3, 7.) Nekateri se tako obnašajo, kakor da bi vse časno le od njih pridnosti in razumnosti prišlo in da drugi le zato nimajo, ker ne znajo! Tega pa ne pomislijo, da Bog tudi daje razumnost, moč in zdravje in da če to odtegne, človek sam od sebe pač daleč ne pride. Taki ne pomislijo, da Bog, ki je vse dal, lahko tudi vse vzame. Ti neumnež, ki se toliko bahaš s časnim blagom, ali ne veš, da je en Bog nad teboj, in da ti v kratkem vse lahko vzame? On lahko pošlje uimo na polje in boš manj žel, kakor si sejal; on ti lahko pošlje kugo nad živino in kar si v dolgih letih izredil, ti pocepa v nekaterih dneh. Tvoje hiše ti lahko požar vpepeli, tvoje zakladnice ti tatje izpraznijo, nazadnje lahko pride bolezen v tvojo hišo in vrže tvoje ali pa tebe samega za dalj časa na posteljo in vse prihranjeno se v majhnem času raztopi, kakor tam sneg pred solncem! Toraj le prevzetovati ne! Bog se namreč prevzetnim ustavlja, le ponižnim milosti in dobrote deli. Poslušajte sledečo dogodbo:

V lepi Lavantinski dolini je visoko pod svinjsko planino družnica sv. Lenarta Golovniške fare. Blizo te cerkve je videti razvalina kmečkega stana, kjer je kdaj bogati Kvasa daleč znano kmetijo imel. Kako premožen je bil, se iz tega vidi, da je imel po dvanajst in še več konj, s katerimi je oglje vozil v fužine. Imel je srebra, da ni vedel koliko in se je rad s svojo bogatijo tudi pobahal, kakor da si je vse sam pridobil in ne po milosti in dobroti Božji. Večkrat je bahaje se rekel: Meni družega ne manjka, kakor koščene mize. Ko je bil nekdanj shod pri sv. Lenartu, je Kvasa tudi tje prijezdil in ko g. fajmošter memo pridejo, se pošali z njimi in pravi: Če me pustite, da v cerkev jezdim okoli altarja, vam ves tlak s srebrnimi tolarji pokrijem! Kmetje so se tem besedam smejali, duhovni pastir pa so resno rekli: „Kvasa! glejte, da vam kobila sreče ne uide! Sreča je opoteča; kdor se danes baha, lahko že jutri kruha prosi. Nič se ne vé, kaj pride!“ — In res. V kratkih letih je premožni Kvasa postal silno ubožen! — Prišle so slabe letine, pri fužinah ni bilo več zaslužka, živina je pocepala, posli so šli v dolino za kruhom, Kvasa je kmalo ob vse prišel, djali so ga na boben in mož je na stara leta s palico kruha prosil. Tedaj je imel koščeno mizo, kadar je na svojih kolenih držal skledico jedi, katero si je pri dobrih ljudeh naprosil. (Glej „Drobt.“ l. 1854, str. 156.)

Iz lastne skušnje pa vém, da je v našem kraju najboljša hiša v nič prišla. Gospôda je bila imenitna in prevzetna. Z enim sinom sva se skup šolala, pa me skoraj doma še pogledal ni; sram ga je bilo z mano hoditi. Danes je ta hiša v tujih rokah, vse je nekam prešlo in moj sošolec iz dijaških let, ki je z mano bil v šesti šoli, je pred dvema letoma kot berač v ljubljanski bolnišnici umrl.

Toraj le ponižni bodimo, in dobrote Božje s strahom uživajmo. Tudi potem, ko smo vse spravili, smo še v Božjih rokah, in Bog nam tudi potem še lahko vzame, ko imamo že vse pod streho. To je skusil tisti kmet v Ementalu na Švicarskem, ki je v nedeljo snopje s polja domu vozil, če tudi mu je mati branila. Ko je bilo snopje doma, se zadovoljno pobaha rekoč: „Pod streho je!“ Mati pa pravi: „Sin, védi, da nad tvojo streho še nekdo drugi svojo streho ima.“ In res; komaj izgovori, že trešči v skedenj in vse snopje s poslopjem vred do tal zgori.

Taki in enaki zgledi naj nas s strahom navdajajo, da bomo Božje dobrote s ponižnostjo rabili, ne pa s prevzetnostjo Božje maščevanje na sé klicali. Kar od duhovnih dobrot velja, to ima tudi svojo veljavo pri časnih dobrotah. Tudi tú lahko rečemo z besedami sv. pisma: *Bog se prevzetnim ustavlja in le ponižnim svoje milosti in dobrote deli!* Amen.

Janez Ažman.

Dveindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Zgled sv. Martina, škofa.

Nihče luči, ko jo vžge, ne postavlja na skrit kraj, ne pod mernik; ampak na svečnik, da, kateri notri gredó, svetlobo vidijo. Luk. 11, 13.

Kakor sprevidite iz besedi, s katerimi sem pričel, se danes ne bom oziral na nedeljski evangeli, marveč na slavnega svetnika, čegar god bomo jutri obhajali.

Razun Matere božje ni skoro svetnika, kateremu bi Slovenci več češčenja skazovali, ko sv. Martinu škofu. Najstareje cerkve so njemu posvečene in le na Kranjskem je petnajstim faram patron. Koliko pa je še podružnic sv. Martinu na čast postavljenih; brez altarja svetega Martina ali vsaj kake njegove podobe pa menda na Slovenskem veliko cerkvâ ne bode. Bog sam ga je, kakor svetlo luč, čudežno postavil na svečnik sv. katoliške cerkve, izvolil si ga škofa v mestu Turu na Francoskem, naj bi se verni kristijani nad svetostjo njegovega sv. življenja izgledovali in k enakim čednostim spodbujevali. — Bere se, da je sv. Martin, ko je bil izvedel, da si ga škofa zapuščene Turske škofije želijo, toliko svete službe zbal in zbežal, da nihče ni vedel kamo. Skrbno so ga iskali, poizvedovali in po njem popraševali, a nobeden ni vedel, kam je šel in kje je. Ali kar človek ne more, pa Bog pripomore, da lahko dobi, kar pošteno želi. Sveti Martin je tičal v nekem skritem kraji in čakal, dokler bodo v Turu škofa izvolili, pa molil je, da bi Bog izvolil tacega, ki bi bil njemu

najljubši, pa za Tur najboljši. Božja volja je pa bila sv. Martina škofa imeti; kajti Bog luči milosti božje sv. Martinu ni prižgal, da bi se postavila pod mernik ali v kaki skrit kraj, temuč da bi se postavila na svečnik Božjega pastirstva, v katero sv. službo ga je Bog sam poklical. Božja volja se pa dostikrat glasi skozi ljudi, časih pa tudi po živalih. Svojo voljo v tej reči razodeti, se je Bog poslužil neke gosi, ki je v tistem kraju, kjer je sv. Martin tičal, silno vpila brez nehanja. Šli so iskat gos, pa našli so tudi sv. Martina. Njega so toraj vzeli, seboj v mesto peljali z gosjo vred, vanj silili, s solznimi očmi in s povzdignenimi rokami ga prosili, naj bi škofijstvo prevzel. Sv. Martin je spoznal v tem božji glas in postal škof v Turu.

Poglejte, verni poslušalci, kako ponižen je bil sv. Martin: toliko imenitne službe in tako velike časti se je nevrednega imel, in ubežal v samoto, posnemajoč Jezusa, kateri je judom, ki so prišli in ga hoteli svojega kralja postaviti, sam zbežal na goro. Zlasti pa je sv. Martin lep izgled, v življenju: a) krščanskega mladeniča, b) poštenega vojaka in c) gorečega škofa; o smrti pa: č) pobožnega kristijana.

Premišljevanje njegovega življenja vam bo to pokazalo.

a) Sv. Martin je bil rojen od imenitnih, pa nevernih starišev l. 316 v Somboteli na Ogrskem, izrejen pa v Paviji na Laškem. Njegov oče, vojaški polkovnik, in mati, ki sta bila neverna malikovalca, sta sv. Martinu v cerkev hoditi branila, pa mladi Martin je, deset let star, skrivaj v cerkev hodil krščanske nauke poslušat. Prav živo mu je k srcu šlo, kar je slišal in zvesto je tudi po tem nauku živel. Zategadel se oglasi, in to brez vednosti starišev, med število katehumenov — učencev, ki so se na sv. krst pripravljali, da bi bil v katoliški veri še bolj podučen in pozneje tudi krščen. Pobožne verske vaje in premišljevalno življenje ga tako prevzamejo, da bi se bil, dvanajst let star, rad za vselej od ljudi ločil in v samoti božje neskončne popolnosti in dobrote premišljeval vse dni.

Glej, ljuba mladina, ki rasteš v letih in dojemlješ v telesni moči, kako lep izgled službe božje ti daje sv. Martin, ki se je na sv. krst še le pripravjal! Krščanska mladina, ti si se pa že zaobljubila pri sv. krstu služiti Bogu, odpovedala pa si se slovesno hudobnemu duhu, njegovemu napuhu in zapeljivemu svetu. Oj, da bi pač tej svoji obljubi tudi vedno zvesta ostala! V ta namen ti pa ni nič manj potrebno, kakor potrebuješ jedi in pijače za telo, da rada, pogosto in pobožno moliš doma in v cerkvi; da opravljaš zvesto bratovščine, v katere si zapisana. *Zakaj, ako ti molitev opuščaš, veli sv. Krizostom, samemu sebi ravno to storiš, kar ribi, ako jo iz vode*

vzameš. Riba zunaj vode ne more živeti in človek ne brez molitve v milosti božji ostati. Treba ti je pa dalje, zvesto poslušati besedo božjo, krščanski nauk in pridigo, ki imata v sebi besede večnega življenja. Pridna bučelica vsako mlado jutro skrbno na polje in travnik leti nabirat po cvetočih rožicah sladkega medú, ti pa hiti vsako nedeljo in praznik v hišo božjo, besedo božjo poslušat; ona je tvoji duši ravno to, kar je vsakdanji kruh tvojemu telesu. Brez živeža bi umrlo tvoje telo, brez nauka božjega pa tvoja duša. Zato se toliko mladeničev zgubi in zdivja, kolikor jih pridige in krščanske nauke poslušati neha. Nič manj potrebno je tebi, krščanska mladina, prejeti večkrat zakramenta sv. pokore in presvetega rešnjega Telesa. Kakor se moraš večkrat umiti in oprati, da med ljudi smeš, ravno tako se moraš večkrat očistiti svojih grehov v zakramentu sv. pokore. Ali kaj, da zlasti mladeniči tako neradi prejemajo ta sv. zakrament, čeravno mnogi, mnogi večkrat in hudo grešijo. Zadenene jih beseda sv. Antona, ki pravi: *Res prava vnemarnost je, če človek za svojo dušo toliko ne skrbi, kakor za svoje čevlje; ti se večkrat ocedijo, duša pa v smeteh in v nesnagi medli.* In kakor popotniku treba popotnice, da ne omaga in ne opeša, tako je tebi, krščanska mladina, treba večkrat Jezusa vredno prejeti v zakramentu presvetega rešnjega Telesa. *Brez mene ne morete ničesa storiti,* pravi naš Izveličar, *kdor pa je moje moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem, in rodi obilno sadú.* (Jan. 15.)

b) Ob istem času je prišlo od cesarja Konstancija povelje, da morajo vsi sinovi starih vojakov na vojsko iti, toraj je moral tudi sv. Martin, čeravno še le petnajst let star, na vojsko. Pa tudi v vojaškem stanu se je vedel obvarovati napak, ki ta pošteni stan večkrat omadežavajo, sv. Martin je tudi med vojaki krščanski živel: nikoli ga ni bilo slišati preklinjati, razsajati ali klafati; bele obleke sv. čistosti in ljube nedolžnosti ni nikdar omadeževal. Kadar so njegovi tovariši pijančevali ali kaj družega hudega počenjali, je on skrivaj molil, pobožne bukve prebiral in še med neverniki se ni bal lepo živeti in Boga spoznavati.

Tudi mnoge izmed vas, krščanski mladeniči, kliče postava v vojaško službo, čakajo vas pa tudi vojaškega stanú nevarnosti za sv. čednost in krščansko življenje. Pač se joka skrbna mati, ko ji odhaja sin med vojake, ker vidi in sliši, koliko pridnih sinov se pri vojaki pohujša, pride ob vero, ob nedolžnost in sramežljivost, da so pogostokrat doma žalost vsej hiši, pohujšanje za celo soseščino. Oj, krščanski mladeniči, nikar ne mislite, da, ako pri vojaki cesarja služite, s tem nehate Bogu služiti. Tudi pri vojaki je Bog vaš naj-

višji gospod in zapovedi božje ste tudi pri vojakih ravno tako dolžni spolnovati, kakor vojaške postave in povelja. Nikar ne mislite, ako nosite vojaško suknjo, da vam je zdaj vse dovoljeno, da, ako ne slišite domačih gospodov pridigovati, smete delati, karkoli hočete. Najvišji Gospod vojskinih trum terja tudi od vojakov, da se njega bojé, njegove zapovedi spolnujejo in jih bode za vse to na odgovor stavil. Ne bojte in ne sramujte se nikedar, greh sovražiti in po krščansko živeti, ako bi tudi imeli zavoljo tega zasmehovani biti. *Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, njega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih, zagotavlja usmiljeni Jezus. (Mat. 10, 32.)*

Sv. Martinu tudi vojaški stan ni branil, prave vere biti in pa usmiljeno srce v prsih nositi. Znano je po vsem krščanskem svetu njegovo usmiljenje do ubogih. Nekega dne jezdi s svojimi tovariši na sprehod, bilo je silno mrzlo zimsko jutro. Pri vratih Amijenskega mesta vidi na pol golega, mraza trepetajočega berača, ki mimogredoče prosi miloščine. Sv. Martin, ker nima denarja pri sebi, potegne meč iz nožnice, vzame svoj plajšč, ga čez sredo prereže in dá polovico beraču, zagrnivši z drugo polovico sam sebe. Nekateri njegovih tovarišev se mu zavoljo te milosrčnosti posmehujejo, drugi pa se sramujejo svoje trdosrčnosti in občudujejo Martinovo blago dejanje. Na to se mu prvo noč Kristus v spanji prikaže s polovico tega plašča odet rekoč: „S tem plaščem me je nekrščenelec Martin odel.“ Po tej prikazni oveseljen in v svojem sklepu potrjen, dá se, ker se je že osem let na sv. krst pripravljaj, v svojem osemnajstem letu krstiti, zapusti vojaški stan, ter se k sv. škofu Hilariju podá, da bi ga prav v službi božji in v svetih rečeh podučil.

c) Kedar je bil že zadostno podučen, se iz ljubezni do svojih podá v svojo domovino, jim krščansko vero oznanovat. Toda samo mati je sprejela Kristusovo vero, trdovratni oče ne. Rad bi bil tudi drugih nevernikov pridobil Kristusu, ali sovražni mu krivoverci Ari-janci so ga iz domačega kraja pregnali, zato se sv. Martin zopet vrne na Francosko, postavi z dovoljenjem sv. škofa Hilarija samostan, kjer živi toliko ojstro in sveto, da mu je Bog dal dar čudeže delati, celó mrtve k življenju obujevati.

Ko je bil škof Turonski umrl, bil je sv. Martin v škofa izvoljen, kakor smo že slišali. Kakor pa je bil sv. Martin srčen vojščak, bil je tudi skrben dušni pastir, goreč škof. Hodil je po vseh krajih svoje škofije, učil, delil sv. zakramente, obiskoval bolnike, dajal miloščino revežem. Bog pa je potrjeval nauk, ki ga je oznanoval sveti Martin med neverniki in krivoverci, s čudeži, ki so se po njem godili. Posebno skrb je imel za lepoto Bogu posvečenih hiš, naj bi verni cerkve imeli v časti. Kedar je vstopil v hišo božjo, se je sv. groze ves tresel ter dejal njim, ki so ga vprašali, zakaj se trese: „Kako bi se ne tresel, ako premislim, da stopim pred veličastvo svojega

Boga in sodnika.“ Duhovnom svojim in vernim bil je živ vzgled sv. čednosti. Bil je krotak do svojih razžalilcev in sovražnikov, potrpežljiv v premnogem trpljenji, radodaren in usmiljen do revnih, pa tudi neustrašen in neutrudljiv v zatiranji nejevere in krivoverstva, vojskoval se je ko srčen vojščak Jezusa Kristusa in oznanoval besedo božjo, bodi-si priležno ali nepriležno, prosil, svaril v vsej potrpežljivosti in učenosti. (II. Tim. 4, 2.)

Verni poslušalci! Sv. Avguštín pravi: *Kar je škof v škofiji, to je hišni gospodar v svoji hiši.* Tudi hišni gospodar ima dolžnost, skrbeti pri svojih za božjo službo doma in v cerkvi. Gledati mora gospodar, da se zlasti zvečer opravi skupna večerna molitev, skrbeti pa tudi ima, da ob nedeljah in praznikih družina k službi božji v cerkev gre; zlasti pa naj skrbita oče in mati, da svoje otroke že z mladosti privadita Bogu lepo služiti. Krščanska mati naj natanko gleda na to, da vselej opravijo otroci jutranjo molitev, najbolje, če moli sama ž njimi; enako naj zvečer opravijo kratko molitev, preden gredó k počitku, ako ne čakajo toliko časa, da bi molili z družino sv. rožni venec. Ob angeljevem zvonjenji pokličí, krščanska mati, svoje otroke in moli ž njimi angeljevo česčenje. Oskrbite svojim otrokom, ki že brati znajo, molitvene bukvice in naj jih z rožnim vencem jemljejo v cerkev. Spremljajte male k spovedi, molite ž njimi križev pot, opominjajte take, ki so že izostali iz šole, da prejemajo sv. zakramente, vi sami pa jim dajajte vzgled krščanskega življenja, da bodete tudi vi sami to storili, kar otroke učíte in ne pozabite, da tudi otroci raji to verujejo in storé, kar storé stariši, kakor to, kar samo slišijo iz ust starišev.

č) Že 81 let star, čuti sv. Martin, da njegova smrt ni več daleč in jo tudi svojim učencem naznani. Učenci, ki so sv. Martina ljubili, kakor svojega očeta, mu žalostni rekó: „Oče, zakaj nas boš zapustil? komu boš nas sirote izročil? Tvojo čedo bodo napadali zgrabljivi volkovi. Vémo, da želiš biti s Kristusom in da ti ne odide plačilo v nebesih, ali vsaj nas se usmili!“ Sv. Martin, ginjen po taciš prošnjah, moli k Bogu: „Gospod, ako sem Tvojemu ljudstvu še potreben, se ne branim trpljenja. Naj se zgodi Tvoja volja.“ Prejel je potem sv. zakramente, dal tlak s pepelom potresti in se v sporkorni obleki na tla vlegel. Ko je neprenehoma znak ležal in vedno le v nebo uprte oči imel, mu učenci prigovarjajo, naj se obrne malo na desno ali na levo, da si tako nekoliko odpočije. Sv. Martin pa jim odgovori: „Pustite me raji gledati v nebo, kakor na zemljo, da duša tisto pot gleda, po kateri ima iti k Gospodu.“ Zadnjo uro še skušnjavec stopi k njemu, sv. Martin pa ga srčno zaroti, rekóč: „Kaj delaš tukaj, peklena pošast, v meni ne boš nič krivega našel!“ Ko je te besede izgovoril, sklenil je sv. Martin svoje sv. življenje,

njegovo dušo pa so sprejeli angelji in spremili v sv. raj. Tam so mu peli angelji, truma izvoljenih se je radovala ob njegovem prihodu, vrste devic so mu prišle naproti, Kristus ga je sprejel in nebesom naznanil: „To je Martin, izvoljeni božji pastir!“

Verni kristijanje! Srečno umreti si mi vsi želimo in Boga za to prosimo. K temu nam je pa najbolj potreba, da pravično živimo; kajti nesrečno ne umrje, kdor pravično živi. Hočete, preljubi, srečno umreti, vam je zlasti treh reči nad vse treba. Skrbeti morate najbolj, da vedno živite le v milosti božji, da se toraj varujete vsacega smrtnega greha, in kolikor je moč tudi malega greha. Dalje, da za storjene grehe zadostujete v sedanjem življenju, da izbrisujete časne kazni, katere vam še po sv. spovedi ostanejo, da vam jih ne bode po smrti v vicah trpeti. Slednjič morate si nabirati dobrih del, katerih bode Bog od nas vseh terjal, kajti vera brez dobrih del je mrtva in nas ne more izveličati. *Vsako drevo, veli Kristus, ki ne obrodi dobrega sadú, bode posekano in v ogenj vrženo.* (Mat. 7, 19.) In da teh treh za srečno smrt prepotrebni reči ne pozabite, spominjajte se pogosto gotove in negotove smrti po opominu sv. Antona puščavnika, kateri je svojim učencem pogosto govoril, rekoč: *Bratje moji, vsak dan tako živite, kakor da bi mislili, da bodete še danes umrli.* Tako tudi vi storite in bodete modro živeli in srečno umrli. Amen.

Anton Kukelj.

2. Pregrešne in dopuščene zvijače.

Povej nam tedaj, kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju, ali ne?

Mat. 22, 17.

Mnogovrstno so sovražniki Jezusa zalezovali, kako bi ga mogli v kaki reči vjeti in tožiti. Posebno zvijačno so se vedli ob oni priiliki, o kateri današnji evangelij govori. Hinavsko in zvijačno mu pravijo: „Učenik! vémo, da si resničen in pot božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi. Povej nam tedaj, kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju, ali ne?“ — Res zvito vprašanje! Če bi bil Jezus rekel, da ni treba cesarju dacije dajati, bi ga bili pričujoči hlapci rimskega cesarja prijeli in kot podpihvalca ljudstva zaprli; če bi bil pa rekel, da je prav dacija cesarju odrajtovati, bi bili pa farizeji zavpili: Glejte! vi za tem človekom hodite in ga za Mesija imate, pa ni, ker ste sami slišali, da vas je

obsodil rimskemu cesarju davke plačevati, tedaj vidite, da vas ne misli rešiti rimske sužnosti! Jezus pa, ker je njihovo hudobijo in zvijačo dobro poznal, jim je dal tak odgovor, da ni žalil niti cesarjevih služabnikov, niti ljudstva. On si pusti pokazati danci denar, ga pogleda, ter vpraša farizeje: „Čegava je ta podoba in napis?“ Mu reko: „Cesarjeva.“ Na to jim dá denar nazaj, rekoč: *Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.* S tem odgovorom so vsi dosti imeli.

Kristijani! tudi dandanes je še vedno dosti tacih zvutih in hinavskih ljudi, kot so bili farizeji, da pri vsaki priliki le na zvijačo mislijo, zato vam hočem danes, ker nam sv. evangelij sam k temu priliko daje, govoriti o pregrešnih in dopuščenih zvijačah, da se boste vedeli prvih ogibati, ter modro in Bogu dopadljivo živeti.

I. Pregrešna zvijača je laž, greh zoper osmo božjo zapoved, ostudniša, kot navadna laž; ker navadna laž je le pregreha jezika; zvijača je pa laž vsega človeka. Zvijača je laž duha, jezika in vsega obnašanja človekovega; duša in teló se oskrunjata ž njo!

Zvijačni človek vse drugače misli, kot govori, in se na videz kaže vse drugačnega, kot je; bližnjemu dobro obeta, kar ne misli spolniti, mu z besedo dobro vošči in ga pomiluje, v resnici pa mu le hudo in škodo želi; se pobožnega in pravičnega hlina, ne iz čistega namena, iz ljubezni do Boga in čednosti, ampak zaradi častilakomnosti, ali posvetnega dobička. Ravno zato so pa zvijačni ljudje ostudni Bogu in ljudem.

a) Med tem, ko na zvijačnem človeku vse laže, kakor pové sv. Peter Krizolog, je Bog sama, gola resnica. Bog je resničen po svojem bistvu, kar je; resničen v tem, kar govori; resničen v tem kar stori. Pri Bogu je najlepše soglasje med njegovim bitjem, njegovo voljo, duhom in dejanjem. In božji Sin sam pravi o sebi: *Jaz sem v to rojen, in sem v to prišel na svet, da resnici spričevanje dajem.* (Jan. 18, 37.) Bog mora tedaj že po svoji naturi vsako grešno zvijačo sovražiti, kakor ne more biti nobene zveze z lučjo in temo; zatoraj pravi kralj David: *Ti, o Bog — pogubiš vse, ki lažnivo govoré.* (Ps. 5, 7.) In modri Salomon govori: *Usta, ki lažjejo, dušo umoré.* (Mor. 1, 11.) — V bukvalih pregovorov pa se bere: *Lažnjive ustnice so gnjusoba pred Gospodom.* (12, 22.) Strašno je tudi, kar piše sv. Janez v skrivnem razodenji (21, 8): *Vsi lažniki bodo imeli svoj del v gorečem in žveplenem jezeru, kar je druga*

smrt. Če so Bogu že navadne laži jezika tako zoprne, kako ostudne morajo biti pred njim še le pregrešne zvijače, ker zvijačni človek laže z dušo in telesom!

Kako Bog pregrešne zvijače sovraži, je že velikokrat z očitnimi kaznimi naznanil. Ona dva starca, katera sta hotela z zvijačami bogaboječo Suzano ob nedolžnost spraviti, je Bog očitno osramotil in kaznoval; Jožefove brate je zavoljo njihovih zvijač in laži očitno poniževal; Ananijo in Safiro ob apostoljskih časih je udaril s hitro smrtjo, ker sta lagala in zvijala: in tako bo Bog enkrat kaznoval vse lažnjive in zvijačne ljudi!

b) Zvijačni ljudje pa niso samo Bogu zoprni in ostudni, ampak tudi vsem poštenim ljudem.

Velika čast je za človeka, če se more o njem reči, kar je naš ljubi Izveličar o Natanaelu rekel: *Glej! ta je pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.* (Jan. 1, 47.) Pa malo je tako poštenih mož in ženâ, in sploh ljudi, kateri bi imeli ravno to na jeziku, kar v srečju; kateri bi ne iskali samopridnosti in dobička, ampak Boga in čednost; malo taci, kateri bi nikdar ničesar ne storili iz škodoželjnosti ali nevoščljivosti do bližnjega; malo taci, kateri bi se vedno odkritosrečno take kazali, kakoršni so; kateri pa so, tem gré vsa čast!

Grdo in zaničljivo pa je, če se o kakem človeku sliši, da ni nič resničnega in poštenega na njem; da se v oči hlina in sladka, za hrbtom pa žolč bljuje; se v oči drugim dobrika, jih pomiluje, proč gredé pa jih kolne in vse hudo zoper nje govori. Tako obnašanje je človeka nevredno in sramotno, zato pravi sv. Duh (Sir. 20, 28): *Obnašanje lažnjivih ljudi je brez časti, in njihovo osramotenje ž njim brez prenehanja.* Kdo bi zvijačnosti Herodeža, judovskega kralja, še sedaj, ko je že 1800 let minulo, ne zaničeval? *Hlini se, da tudi on hoče iti in moliti novorojeno nebeško Dete; toda kri nedolžnih otrok, katero je prelival,* kliče sv. Fulgencij, *nam dá spoznati, kaj je temu Detetu namenil!*

Zvijačnega človeka ljudje kmalu spoznajo in ga zaničujejo tako, da ž njim nočejo nič opraviti imeti. Dostikrat se primeri, da se jih več združi za kako kupčijo, pa jim je še enega treba, da bi svoj namen dosegli, in če jim kdo koga nasvetuje, kateri ima vse potrebne lastnosti, poštenosti pa ne, ga zavržejo; o! pravijo, Bog nas varuj tega človeka, z njim ni nič začeti, je zvit, hinavsk človek! Zato je tudi sveti in modri kralj David Boga prosil, da bi ga hudobnega, zvijačnega človeka varoval; zdihoval je: *Gospod! reši mojo*

dušo krivičnih ustnic in goljufnega jezika. (Ps. 120, 2.) Ne bere se, da bi bil David prosil Boga, da bi ga varoval nevernega, preklinjevalskega, nečistega ali tatinskega človeka, pač pa se bere, da naj ga varuje zvijačnega! Glejte, kako ostudne so pregrešne zvijače poštenim ljudem!

Pa dasitudi so zvijače ostudne Bogu in ljudem, je vendar ta pregreha tako močno razširjena med ljudmi! Že prerok je zdihoval: *Vsak človek je goljufiv.* Zvijače so med hlapeci in gospodarji, med otroci in stariši, med možem in ženo, med brati in sestrami, zvijače po prodajalnicah, pred gosposko pri tožbah in — kdo bi mislil! še celó v posvečenem sodnem stolu, v spovednici! Marsikateri še celó iz tega namena k spovedi pride, da bi se lepega, nedolžnega kazal, kar ni! — Kako malo je pa tudi ljudi, kateri bi se taci zvijač bali, kesali in pripravljeni bili, ž njimi storjeno škodo poravnati! Oni mislijo, da le sodba ali kupčija po sreči izteče, pa je dobro, za greh se ne menijo! Le prevečkrat se vresničuje naš navadni pregovor: „Kadar prosi, zlata usta nosi, kadar vrača, pa hrbet obrača;“ poštenost, zvestoba, odkritosrčnost je zbežala s sveta, in na njeno mesto je stopila zvijača, goljufija, prekanjenost, zato pa ni na svetu več raja, ampak trnjeva dolina solzá! Pa kakor je prvi človek po zvijači raj zgubil, tako bo zgubil slehrni tudi nebeški raj, kdor se z zvijačami peča in druge slepari!

II. Utegnil bi pa vendar sedaj kdo vprašati: ali je pa prav vsaka zvijača prepovedana in greh? Pregrešna je vsaka zvijača, če je v nji kaka laž, ali pa če se z njo bližnjemu škoda in krivica godi. Človek pa vtegne tudi v take okoliščine priti, da mu ne kaže vselej resnice razodeti, bodisi zavoljo svojega, ali zavoljo bližnjega dobrega imena in škode; lagati tudi ne sme nikdar; kaj mu je tedaj storiti? Če resnice razodeti ne kaže, lagati pa ne sme, mora skušati resnico modro prikriti, če že sploh mora kak odgovor dati, tako, da ne bo lagal, pa tudi odgovora ne dolžan ostal! — Take zvijače toraj, v katerih ni nobene laži, in v katerih se bližnjemu nobena krivica ne godi in v katerih je resnica modro prikrita, so dopuščene, in dostikrat tudi dobre in potrebne. Naj vam povem v boljše spoznanje nekatere zglede.

Bog je Abrahamu zapovedal, naj mu daruje edinega sina Izaka. Ko sta skupaj šla na goro Morijo, katera je bila za daritev odločena, vpraša Izak, ki je nesel drva, Abrahama, svojega očeta, ki je imel nož in ogenj: „Oče, glej! tukaj je ogenj in drva; kje je pa jagnje za daritev?“ Milo se je moralo Abrahamu storiti pri tem vprašanju,

vendar pa še ni hotel resnice razodeti svojemu sinu, in tedaj mu reče: „Za jagnje, moj sin! bo že Bog skrbel.“

Cesar Julijan, odpadnik, je zapovedal, svetega škofa Atanazija prijeti in umoriti. Vojščaki in briči se raztečejo na vse strani Atanazija iskat, da bi spolnili cesarjevo povelje. Sv. Atanazij se podá v čoln, ter v čolnu beži po reki Nil naprej. Ko že precej daleč od mesta priveslajo, svetujejo mu njegovi spremljevalci, naj bi iz čolna stopil, ter se v puščavo umaknil. Sv. Atanazij pa tega noče storiti, ampak ukaže čoln obrniti, ter nazaj veslati proti Aleksandriji. Ni dolgo trajalo, kar jim jadrno naproti privesla ladija, katera je hitela lovit svetega Atanazija. Brodniki vprašajo Atanazijeve spremljevalce, če je Atanazij še daleč od tod? Odgovorijo jim, da ni daleč, in da ga bodo z lahkoma zasačili, ako se ne obotavljajo. In brodnarji res naglo veslajo naprej; Atanazij pa se prikrije v mestu, dokler ne preneha preganjanje. Glejte! s tem, da se je resnica modro prikrla, pa nobena laž in krivica zgodila, je bilo obvarovano življenje svetega moža!

Sveti Tomaž Kanterburški, veliki škof, je moral bežati pred krvočnim angleškim kraljem Henrikom II., ker je srčno branil pravice svete cerkve, katero je zatiral hudobni kralj. Na vse strani so bili vojščaki razposlani lovit pobeglega škofa. Škof pa se preobleče v meniško obleko in hodi peš. In ko že ves truden ne more več dalje, mu njegovi spremljevalci oskrbijo konja, pogrnejo nanj svoje plašče in škofa gori posadijo, ter gredó dalje. Kmalu na to zadenejo na vojščake, ki Tomaža vprašajo, ali je morda on kanterburški škof? Sveti Tomaž se jim nasmehlja, ter reče: „Le sami sodite, ali je ta oprava velikega škofa?“ Sv. Tomaž je resnico sicer zamolčal, a ne zatajil, ter se ni zlagal. Vojščaki ga niso spoznali, in so ga pustili, da je mirno šel svojo pot.

Najlepši zgled modrega in svetega obnašanja imamo pa mi nad našim nebeškim učenikom! Slišali ste danes, kako modro je odgovoril na zvito vprašanje farizejev, da ni žalil ljudstva, ne cesarjevih služabnikov; pa tudi drugekrati ni vselej vsega povedal, kar je bil vprašan, ker je vedel, da bi bilo v večjo škodo, ko bi bil resnico povedal, kakor pa, ko jo je zamolčal. Ko je nekega dne v tempelj prišel, in je učil, so stopili k njemu veliki duhovni in starešini ljudstva rekoč: S katero oblastjo delaš to? in kdo ti je dal oblast? Jezus pa jim je odgovoril in rekel: „Vas bom tudi jaz poprašal eno besedo; če mi jo poveste, bom tudi jaz vam povedal, s katero oblastjo to delam. Krst Janezov od kod je bil? Iz nebes ali od ljudi?“ — Oni so pa sami pri sebi mislili rekoč: Ako rečemo iz nebes, nam bo rekel: Zakaj mu tedaj niste verjeli? Ako pa rečemo od ljudi, bojimo se množice; kajti vsi so imeli Janeza kot preroka. In so odgovorili in rekli: „Ne vémo.“ Tedaj jim reče Jezus: „Vam pa tudi jaz ne povem, s katero oblastjo to delam.“ (Mat. 21, 23, 27.)

Učite se iz tega, predragi, kako je treba semtertje modro resnico zamolčati, ter vprašalcu kar naravnost odgovoriti, da mu tega ali onega ni treba vedeti, ali pa jo v odgovoru prikriti takó, da se v njem ne najde nobena laž, zakaj laž je in ostane vedno greh, če bi tudi kdo z lažjo celi svet mogel pridobiti, ali vsem ljudem življenje oteti!

Vprašajte toraj danes, predragi poslušalci! same sebe, kakošno je bilo do sedaj vaše govorjenje in vedenje, če ni bilo dosti zvijač in laži v njem; in če boste ta dolg nad seboj spoznati morali, se ga pokesajte, poboljšajte in popravite; saj veste, kako hudo je Kristus sovražil zvijačne in hinavske farizeje: klical jim „gorje“, — imenoval jih „hinavce“, „pobeljene grobe“, „kačjo zalego“, „otroke hudiča“, katerih čaka peklenski ogenj! Da ne bo tudi vam veljalo to žuganje, hodite zanaprej po potu resnice in odkritosrčnosti, da boste vredni enkrat gledati v obličje večni resnici, kakor govori večni sodnik (Mat. 5, 6): *Blagor pravice lačnim in žejnim; oni bodo nasiteni!* Amen.

Andr. Šimenec.

Triindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Smrt pravičnega kristijana je kratko in sladko spanje.

Deklica ni mrtva, ampak spi.

Mat. 9. 24.

V človeškem življenju je nek trenutek, v katerem vsi računski pozemeljskih dobičkov h krati odpadejo; trenutek, v katerem vse hrepenenje po posvetni časti hipoma pojenja: in ta trenutek je — trenutek ločitve duše od telesa, ta trenutek je smrtna ura! — Dokler človek živi, ga nikdar taka nesreča ne zadene, da bi se kolikor toliko popraviti ne dala. Če je tudi tú ali tam zasramovan, ga vendar vtegne kaka srečna naključba zopet v čast in veljavo povzdigniti; če premoženje zgubi, vtegne zopet obogateti; če v greh zabrodi, se vtegne zopet spokoriti, in zgubljeno nedolžnost s pravo pokoro popraviti: ali kadar je pa prišel do konca življenja, ga smrt za vselej ustavi v ravno tistem stanu, v kakoršnem ga zasači, zatoraj pravi sv. Duh (Prid. 11, 3): *Če drevo pade proti jugu ali proti severu, kamorkoli že pade, tam obleži!* — To je ravno vzrok, da se nam smrt zdi tolikanj grenka in strašna! — Toda glejte, kristijani! Kristus pa

vendar v današnjem sv. evangeliju govori, kakor da bi smrt nič strašnega za nas ne bila! Kako se toraj to vjema?

Jaz vem, da vi besedam Kristusovim vedno radi verujete, in zakaj bi pač res človek Bogu ne veroval, saj ima le on besede večnega življenja; zatoraj se zanašam, da se boste tudi pri tej resnici na Kristusove besede zanesli. Hočem vas tudi jaz danes s Kristusovimi besedami potolažiti, ter vam pokazati, da smrt za pobožnega kristijana res nima nič strašnega na sebi, temveč veliko tolažljivega, ker je za njega le a) kratko, pa b) prijetno spanje, kakor pravi Kristus sam o Jajrovi deklici, da ni mrtva, ampak da le spi. Tedaj ne po sodbi svetá, temveč po sodbi Kristusovi se hočemo ravnati in le njemu verovati, česar se boste tudi sami prepričali!

I. Vsem ranjkim, kateri so v življenji Kristusove zapovedi splovali, in kateri so se v veselem upanji od nas ločili, je smrt le kratko, pa sladko spanje, saj Kristus smrt le spanje imenuje. Da bi vas tega prepričal, poslušajte, kar vam povem.

Kadar se človek, utrujen od skrbi in teže dneva, zvečer počivat uleže, tedaj mu kmalu skup padejo oči, mirno zaspi, ne giblje se niti roka, niti noga. Če bi kdo ne vedel, kaj je spanje, in bi našel spijočega človeka, bi gotovo mislil, da je mrtev, da ni življenja v njem. Mi pa, ki vémo kaj je spanje, vémo tudi, da človek, kadar spi, vendar živi, če je tudi vidno, da je mrtev. In čudno! njegov duh se morebiti med tem, ko teló mirno počiva, sprehaja v sanjah po lepih travnikih, po rodovitnem polji, po prijaznih gričih, ali pa po strašnih prepadih in derečih vodah! — Glejte! ravno taka je tudi s smrtjo pobožnega kristijana! Kadar se pobožni kristijan, utrujen od teže dni svojega življenja, ves oslavljen na smrtno posteljo vleže, tedaj se mu zaprejo njegove oči, z nobenim telesnim udom ne giblje več, srcé mu ne bije več, in žila ne tolče, zato ker je mrtev. Ali pa mislite, da je zares mrtev? Ali mislite, da je res ugasnil sveči enako? da je vse proč z njim, kakor s črvom, kateri na cesti pohožen v blatu leži? ali mislite, da on zarad tega ne živi več, ker mi nobenega znamenja življenja na njem ne zapazimo? O nikakor ne! — Smrt pobožnega kristijana je le kratko spanje, in človek, ki je umrl, se je le spat vlegel, kajti kakor pri spečem človeku njegov duh ne miruje, temveč živi in mnogotere reči snuje, ravno tako živi tudi duša mrtvega človeka še naprej, samo s tem razločkom, da ni več v njegovem telesu, temveč zunaj telesa. Telo sicer smrtno spanje spi, duh njegov pa živi, in bo živel na veke!

Vidite tedaj, da smrt je res le samo kratko spanje, toda le njim, kateri verujejo v Kristusa in v resničnost njegovih besedi, ker je sam rekel: *Kdor v mé veruje, bo živel, akoravno umrje; in kdor v mé veruje, ne bo umrl vekomaj!* (Jan. 11, 25—26.) In danes v sv. evangeliju kliče: *Deklica ni mrtva, ampak spi!*

Do tistih tedaj, kateri so Kristusovi, smrt nima nobene moči, ker ji je Kristus strupeno zélo odvzel, zanjé je smrt le kratko spanje.

Morebiti bi mi kdo rad ugovarjal, češ, smrt pa res ni kratko spanje, kajti oni, ki v grobéh spé, že tako dolgo spé in kdo vé, kako daleč je še zanje jutranja zarija novega dneva, kdo vé, kako dolgo bodo še spala naša trupla v črni zemlji?

Res je, če pomislimo nazaj na tisočera in tisočera leta, odkar že nekateri mrtvi v prahu zemlje ležé, in če pomislimo zopet naprej na dolgi čas, kateri bi vtegnil še priti, predno angeljeva trobenta zapoje k vstajenju, se pač skoraj ne moremo zdržati, da bi groze in strahu ne klicali: Smrt že ni kratko, temveč dolgo spanje! — Pa temu vendar ni tako! Le verjemite mi, da smrt ni nikakor dolgo, temveč kratko spanje. Glej! če ti sediš ali čuješ zraven spečega človeka, kateri že morda pet, šest, sedem ali osem ur neprenehoma spi, se tebi gotovo ta čas, katerega si ti prečul, oni pa prespal, zdí dolg, kaj ne? Vprašaj pa njega, če se mu je dolgo zdelo, kar je spal, in ti bo gotovo odvrnil: da so se mu ure njegovega spanja neizrečeno hitro iztekle; poreče ti, da se mu zdi, kakor da bi bil ravnokar zaspal. — Ravno taka je tudi ž njimi, kateri v grobéh počivajo. Nam, kateri čujemo, kateri živimo, ter ure, dneve, leta ali stoletja miru in pokoja ranjkih v grobeh poštevamo, je resnično njihovo smrtno spanje dolgo, neizrečeno dolgo, toda za ranjke pa, kateri so v Gospodu zaspali, je njihovo spanje le kratko; kajti kakor je pri Bogu tisoč let ravno toliko, kot včerajšnji dan, ki je minul, ravno tako se tudi dušam pravičnih, katere se v božjem kraljestvu znajdejo, tisoč let, odkar že morebiti v grobéh spé, zdi tako kratkih, kakor včerajšnji dan! Ranjki naši tedaj spé, in le kratek je čas njihovega smrtnega spanja, če je morebiti že tudi davno pretekel dan njihove smrti!

II. Kakor pa je smrt za pobožnega kristijana le kratko spanje, tako je tudi za njega sladko spanje. Kako sladko spi nedolžni otročiček v materinem naročji! Kako sladko počivaš tudi ti po hudem trpljenji, po prestanem delu, če imaš le mirno in čisto vest! Pa še veliko bolj sladko in mirno počivajo bogoljubni kristijani v krilu zemlje! Saj so se oni utrudili na poti dolgega življenja dobrih

del; saj so sedaj rešeni vsake bolečine, rešeni vseh zoprnikov in sovražnikov; nobeden jih ne preganja, nobeden ne žali; več jih ne težé skrbi in nadloge; več jih ne muči ne mraz ne vročina; več jih ne davi ne lakota ne žeja, odvzete so jim vse reve, katere stiskajo še nas v solzni dolini; več niso v strahu svojo dušo pogubiti!

Vidite, kako zares srečno in sladko bogoljubni ranjki v grobéh počivajo! Kakor si trudni delavec počitka želi, kakor si pridni rokodellec konec dneva vošči, in kakor bolnik zdihuje in hrepeni po spanji, tako se sme dobri kristijan smrti veseliti, po nji hrepeneti, in si jo želeti, ne pa se je bati! Saj je smrt pravičnih božja dekla, angelj miru, ki jih iz pozemeljske doline vodi v domačijo nebeško; ona je v božjih očéh nekaj prav imenitnega in druzega, zakaj z veseljem sprejemlje Gospod svoje zveste služabnike, da bi jih na vekomaj kronal za njihova vojskovanja in zmage!

Pravični kristijan si toraj s sv. Petrom misli smrt kot zapuščenje pozemeljske lupine in kot prestop v večna prebivališča; pravičnemu je smrt, kar je bila sv. Pavlu razveza vezi, ki so ga vezale na to zemljo, in kot prebivanje pri Kristusu! pravičnemu je smrt, kakor je bila ravno omenjenemu apostolu, večni praznik in počitek! Truda, dela in trpljenja v tem življenju ni bilo ne konca ne kraja: pa glejte! naenkrat minejo vsi delavniki, in večni praznik, večna nedelja nastopi s smrtjo! Pravičnemu je smrt, kakor je bila sv. Jakobu, dan žetve! Kakor vi kmetje težko čakate, da bi bila skoraj strn zrela, da morete žeti, tako tudi pravični željno čaka, da dozoriyo sadeži dobrih del, katere z veseljem in hvaležnostjo spravlja in vživa! Pravičnemu je smrt vesela ženitnina. Kraljevi sin, Jezus Kristus obhaja svoje ženitovanje v nebesih. Vsi pravični so povabljeni v svate, med katere Kristus skozi smrtna vrata praznično oblečen stopi! O, s kako veselim upanjem in sladkim notranjim mirom gre pravični kristijan v srečno večnost! Kakor se sveti in gori luč v njegovi roki, tako gori in hrepeni njegova duša po večni luči v nebesih. O presrečna smrt pravičnega, o sladko spanje, presladko počivanje!

Sv. Hijeronim je smrt imenoval svojo *ljubo sestro*. *Moji duši*, pravi, *se gnjusi nad tem svetom, ter koprni videti tebe, o ljubeznivi nebeški Jeruzalem, o ljubezniva, presrečna domačija izvoljenega ljudstva božjega*. Tako je zdihoval v hudi mrzlici, ki ga je vila in trla, in v kateri je umreti mislil. Njegovi prijatelji pristopijo, da bi mu zadnja dela usmiljenja skazovali. Z veseljem jih sprejema, ter kliče: *Prijatelji moji! prinesite mi novico, da bo treba iti v večnost! Bog*

vam povrne tako veselo novico. Glejte predragi! prišel je trenutek, ki me bo rešil te solzne doline. — O srečna smrtna ura! o sladko upanje! Smrt, pridi in zatisni mi oči, kako lepa in prijetna si mi ti! kaj se mudiš? Zakaj te ljudje vendar tako grdo slikajo? Le grešnikom si ti strašna, jaz pa te ljubim, kakor te je ljubil Jezus, moj Izveličar, ker mi daješ upanje večnega življenja! Prijatelji moji! ljubite Jezusa, čujte in molite, in sami boste skusili, kako sladka je smrt njim, ki sveto in pravično živé! — In po teh besedah je zvesti služabnik božji umrl.

Vidite toraj, kako sladko umrje pravični, in kako prav ima ljubi Jezus, če smrt spanje imenuje; saj je tudi res pravičnemu človeku le kratko — pa sladko spanje!

Smrt se pa lahko spanje imenuje tudi gledé prihodnjega vstajenja našega telesa. Kakor za spanjem pride čuječnost, tako pride tudi za smrtnim spanjem večna čuječnost, večno življenje. Naše telo ne bo vedno v grobu ostalo, temveč bo ob svojem času iz groba vstalo, ker smrt ni konec našega življenja, temveč le začetek novega, pravega, večnega življenja. *Jaz vem*, pravi pobožni Job (19, 25—26), *da moj Odrešenik živi, in poslednji dan bom vstal iz zemlje; in zopet bom obdan s svojo kožo in v svojem mesu bom videl svojega Boga!* — Tedaj tudi gledé telesne smrti je smrt le spanje!

O vi vsi, kateri zdihujete in jokate — kakor Jajir za svojo hčerjo — po svojih hčerah ali sinovih, po stariših, možeh ali ženah, prijateljih ali dobrotnikih, katere je smrt vašim očem, nikakor pa ne vašim srcem odtrgala, poslušajte, kaj tudi Jezus danes vam govori, kakor je govoril v Jajrovi hiši: „Nikar ne jokajte, saj oni niso umrli, temveč le spé, pa se bodo zopet zbudili!“

Kakor ima hišni gospodar na jutro prvi biti na nogah, da svoje domače kliče na delo, tako bo tudi kmalo Sin človekov, kateri je le malo časa v grobu ostal in prvi bil med vstajočimi, na dan sodbe povzdignil svoj glas, in vse, ki so v grobéh, poklical k življenju, da jih bote videli ne le samo z duhovnimi, temveč tudi s telesnimi očmi v njegovem kraljestvu!

Toda vedite, dragi kristijani! da le pobožnim ljudem je smrt kratko in sladko spanje, kakor sem vam danes pravil, nikakor pa ne grešnikom, ker po besedah samega sv. Duha je smrt grešnikov silno grenka in strašna. Smrt grešnikov ni nobeno sladko spanje, ker njihova duša ni šla v kraj večnega miru, temveč je vržena v kraj, kjer je jok in škripanje. Kdo bi mogel — vas vprašam — mirno

počivati v večni temi, v kraji večnih bolečin, večnega preklinjevanja in preganjanja? Kdo bi zamogel mirno počivati pri vednem grizenji vesti, kjer črv vesti nikdar ne pogine? Kdo bi mogel mirno počivati na kraji strašno in večno pekočega ognja? Kdo bi mogel mirno počivati, če ga drugi vedno nadlegujejo in budé? Kdo pa nadleguje in drami iz spanja pogubljene? Vsi tisti so, katere so pogubljeni v življenji zapeljevali, stiskali, jih ob premoženje, poštenje, življenje ali nedolžnost spravili. Vdove, sirote in zapeljane duše trkajo na njihove krste (truge); domači in podložni so, kateri trkajo na njihove krste, ker so jim slabe zglede dajali! Njihovi nekdanji grešni tovariši in tovarišice so, kateri jim trkajo na krste! O kako bi mogli pri tem mirno in sladko počivati?!

Dragi moji! da boste tedaj mirno in sladko v grobu spali, si prizadevajte, da boste umrli smrt pravičnega, ker le takrat vam bodo veljale besede današnjega evangelija: *Deklica*, to je, vaša duša, *ni mrtva, ampak spi*. Amen.

Andr. Šimenec.

2. Naše solzé ob smrti nam dragih oseb.

Mat. 9. 24.

Vvod. Kadar smrt na vrata potrka, se mahoma vse v hiši spremeni; hiša veselja postane hiša tužne žalosti, v kateri odmeva jok in zdihovanje. Tako je bilo tudi v hiši Jajrovi. Toda Jezus je rekel piskačem in žalujočemu ljudstvu: *Odstopite!* ter s tem naznanil, kako se moramo vesti ob smrti nam dragih oseb.

Izpeljava. Ne pričakujte od mene, da bi vam prepovedal jokati se, takrat, kadar zgubite one, katere ste najbolj ljubili. Taka prepoved bi bila tudi čisto zastoj. Jaz le pravim, če se že jokate po svojih ranjcih, naj vam:

I. Prava modrost solzé zmanjšuje.

1. Žalovati in jokati se po ranjcih ni prepovedano, kajti to a) zahteva natora naša. Že neki pagan vpraša: „Kdo razun nespametnika bi branil materi, naj se nikaar ne joka zaradi smrti svojega otroka?“ Srcé naše je že tako . . . b) dovoljuje sv. pismo in sv. očetje ne zabranjujejo: *Jokaj se za mrtvim, zakaj njegova luč je ugasnila.* (Sir. 22, 10.) *Sin! objokuj mrtliča . . .* (Sir. 38, 16.) *Žalovanja nikakor ne prepovedujem, marveč le nezmerno žalovanje.* (Sv. Kriz.) — c) odobruje izgled Jezusov; kajti poleg Lazarjevega groba se je jokal. *Gospod nas uči s svojimi solzami, kako naj svoje prijatelje, ki so življenje zapustili, objokujemo po zapovedi pameti z zmernimi solzami.* (Sv. Ciril.)

2. Pač pa se je ogibati pretiranja, obupnega žalovanja, ki se ne dá utolažiti. *Briko žaluj po njem — in potlej svojo žalost utolaži.* (Sir. 38, 17.) — *Solzé, ki nimajo mere in se bližajo smrtim mejam, moramo zaničevati.* (Sv. Jeronim.)

3. In žalost po ranjeh je treba v prid obrniti sebi in njim — za-nje moliti, za-sé dobre sklepe delati . . . Kmalu pridemo tudi mi na vrsto. *Vsak dan vidimo žalovanje po mrtvih; ob tem vidimo veliko solz, pa nobene koristi.* (Sv. Brnard.)

II. Vdanost v voljo božjo naj solzé posvečuje.

1. Bog je gospodar življenja, njegovo oblast moramo v ponižnosti pripoznati kakor Job (1, 21): *Gospod je dal . . .*

2. Bog ravna po svoji nam nepoznani modrosti. *Pobran je bil, da ni hudobija njegovega uma popačila, ali da ni hinavščina njegove duše preslepila.* (Modr. 4, 11.)

3. Smrt nam dragih oseb je pa večkrat tudi božja kazen in poskušnja. II. Kralj. 11, 15 id. Šibo Očetovo, ki nas kaznuje, moramo spoštljivo poljubiti in v skesanosti zadostovati za svoje hudobije.

III. Sv. vera naj naše solzé izbrisuje.

Sv. vera nas uči:

1. Da je onstran groba večno življenje in da se ranjcem, ako so ga že deležni, neizmerno dobro godi. *Za mrtvim le malo jokaj; zakaj on počiva.* (Sir. 22, 11.) *Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjo . . .* (Raz. 14, 13.) — Sv. Jeronim krega Blezilo, ker je tolikanj objokovala smrt svoje hčere Pavle: „S svojimi burnimi solzami krivico delaš svoji hčeri, ki je v posesti nebeške radosti;“ opomni jo, kakor bi ranjca iz nebes govorila: „Ako ste me kdaj ljubili, nikar mi ne zavidajte mojega veličastva.“

2. Da bomo svoje drage kmalu zopet videli; saj niso zgubljeni, smrt nam jih ni uničila. Kdo bi pač zarad tega toliko žaloval, če se njegov prijatelj zvečer k počitku vleže, ali če gre v deželo, v katero bo kmalu sam za njim prišel? *Nočemo pa, bratje, da bi vi ne vedeli o spečih, da ne žalujete kakor oni, kateri upanja nimajo.* (I. Tesal. 4, 12.) — *Med služabniki Božjimi in malikovalci mora biti razloček v trpljenji; le-ti naj objokujejo svoje, katere so zgubili; nam pa, katerim je smrt le konec tega življenja, ne pa nature, ker natora se s tem le zboljša — naj smrt posuši vse solzé.* (Sv. Ambrož.)

Konec. Dober kristijan sicer milo žaluje po svojih ranjeh, vendar po pameti in ne nezmerno, ker mu vdanost v voljo božjo žalovanje posvečuje in sv. vera solzé izbrisuje . . .

Poslednja nedelja po binkoštih.

I. Kaj vera uči o sodnem dnevu.

Videli bodo Sinu človekovega priti
v oblakih nebá z veliko močjo in veli-
častvom. Mat. 24, 30.

Ko je ob času sv. Krizostoma v Carigradu hud potres razsajal, so začeli hudobni prebivalci, kateri se do sedaj za žuganja sv. evangelija skoro zmenili niso, vsi prestrašeni misliti, da se sodni dan

bliža. Molili so neprenehoma in se ostro pokorili; zbirali so se, pa ne h kratkočasnicam, temveč, da bi z združenimi prošnjami pravico božjo potolažili, petje se je povsod razlegalo, kot sicer, pa peli so psalme in druge svete pesmi; hiteli so preplašeni ljudje v cerkve, noč in dan so molili in razžaljenega Boga prosili, naj jim prizanese. Komaj pa je strašni potres pojenjal, so ljudje zopet začeli poprejšnje pregrešno življenje, Boga in njegovo pravico so pozabili in ga še predrzniše žalili. — Takšni so ljudje. Kaka strašna prigodba, kako ostra resnica jih za nekaj časa sicer prestraši, pa le preradi spet pozabijo. Ali je katero prerokovanje strašnejše, kot je prerokovanje o koncu sveta in o poslednji sodbi? In vendar jih vidimo neizrečeno veliko tako živeti, kakor bi o vsem tem čisto nič ne vedeli. Nobeden pa naj ne reče, da ni bil zadosti na to opominjan; zakaj vedno nam sv. cerkev v spomin kliče cilj in konec našega življenja, in nam danes, ko je zadnja nedelja cerkvenega leta, oznanuje neprenehoma konec sveta in poslednjo sodbo. Sedaj, ljubi moji! je za nas še čas milosti, sodni dan bo pa čas povračila; zato hitimo se spokoriti, da ne bomo obsojeni. Da se pa radi spokorimo, premislimo pogosto strašni sodni dan; zato poslušajte: Kaj vera uči o sodnem dnevu. Poslušajte v imenu Jezusa, ki bo prišel soditi žive in mrtve.

Kaj vera uči o sodnem dnevu? Vera uči, da sodni dan je dan razodenja moči in oblasti Jezusove, dan veselja izvoljenim in dan strahú grešnikom. O sodnem dnevu vemo mi samo to, kar nam je Bog razodel; to pa oznanuje in napoveduje veliki strah vsemu svetu, razodenje dobrega in hudega, hvalo in zveličanje dobrih, obsojenje in pogubljenje hudobnih ljudi. Pomislimo to v svoj zveličavni strah, da se k sodbi pripravljamo.

1. Vera uči, da bo svet pred poslednjo sodbo končan. Znano je, v sv. pismu se bere, da je Bog včas, kadar je hotel kake nesreče na svet poslati, kaka posebna znamenja na nebu pokazal. Tako se bo tudi ob prihodu sodnega dne godilo. Videla se bodo znamenja, katera bodo napovedovala ta strašni dan. Solnce bo otemnelo in mesec ne bo dal svoje svetlobe, zvezde bodo padale z neba in nebeške moči se bodo gibale. Glej, grešni človek! takrat se bo solnce, pri čegar svetlobi ti zdaj greh na greh nakladaš, zakrilo ob pogledu tvojih pregreh. Mesec, kateri je priča tolikanj tatvin, tolikanj skritih nesramnih del, se bo sramoval tvojega grešnega življenja in bo rudeč postal. Zvezde, katere veličastvo božje oznanujejo, bodo padale z neba

in svet s strahom napolnile, grom pojde za gromom, blisk za bliskom in strela bo za strelo bila in vse, kar bo živega, bo groze in strahú trepetalo. Na zemlji bo velika stiska, strašni potresi in druge prikazni, med ljudmi bo hudo preganjanje narodov in koprnjenje od strahú. Vsa zemlja se bo pretresla; morje bo prestopilo svoje bregove v svojem divjanju, in bo šumelo kakor truma rjovečih levov; divje zveri bodo drle iz svojih brlogov; otoki in hribi se bodo pogreznili; svet, katerega nespametno ljubimo in zavolj katerega velikokrat grešimo, bo končan z ognjem. Ogenj pojde pred Gospodom in bo očistil zemljo, omadeževano z našimi grehi, kakor je bilo nekdanje mesto Sodoma z nebeškim ognjem očiščeno in končano. Jezus sam pravi: *Tisti dan, ko je Lot iz Sodome šel, je dežilo ogenj in žveplo z neba, in jih je vse končalo: tako bo tisti dan, kadar bo Sin človekov razodet.* (Luk. 17, 29. 30.) Brati ali poslušati je strašno, kar so preroki, Jezus in njegovi aposteljni pravili o končanju sveta in o sodbi božji; strašnejše bo pa, ko se bo to godilo, s smrtnim strahom bodo vsi rodovi napolnjeni. Kristijani! kako bi nam bilo pri srečju, ako bi vse to doživeli, in bi videli in slišali vse te strašne reči, ki se bodo godile na nebu in na zemlji pred prihodom sodnega dné? Pa če tudi ne dočakamo, vendar nikar ne pozabimo teh strašnih znamenj, zakaj ta misel bo k našemu pridu in nam bo sveti strah v srečju obrodila, kateri nas bo priganjal pokoro delati, pobožno živeti in se tako na prihod božjega Sodnika pripravljati.

2. Vera uči, da bo Jezus svet sodil. Utrjena je ta resnica v sv. pismu, ki pravi: *Oče nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo svojemu Sinu prepustil.* In višjemu duhovnu Kajfu in ondi stoječim je Jezus zaklical: *Videli bote Sinu človekovega sedeti na desnici božje moči in priti v oblakih neba.* (Mark. 14, 62.) In spet na drugem kraju pravi, da mu je vsa oblast dana v nebesih in na zemlji. Aposteljni, ko so evangelij oznanovali, so tudi dejali: *Nam je (Jezus) ukazal ljudstvu oznanovati in pričevati, da je on tisti, katerega je Bog postavil sodnika živih in mrtvih.* (Ap. dej. 10, 42.) Pravično je, da Jezus sodi vse ljudi, ker je trpel in umrl za vse ljudi. Poniževal se je za naše odrešenje, sodni dan bo pa skazal svojo božjo moč in oblast, in bodo pred njim vsi rodovi zemlje trepetali, sosebnó pa grešni kristijani, kateri so njegovi neskončni milosti nehvaležni.

3. Vera uči, da bo sodba pravična. Sv. Pavel pravi: *Vsi se moramo pred sodni stol Kristusov prikazati, da vsak prejme, kakor je delal v svojem telesu, ali dobro ali hudo.* (II Kor. 5, 10.) Vemo, da je on pravičen, da vé vse, da pozabiti ne more, da zmote ni v

njem in da bo torej povrnil vsakemu, kar si zasluži. Sv. Pavel je spreobrnjenim Rimljanom (2, 9. 10) pisal: *Nadloga in britkost čaka dušo vsakega, kateri hudo dela; čast in hvala čaka dušo vsakega, kateri dobro dela.*

Ljubi moji! ker to vemo in verujemo, zakaj je vendar toliko greha, izgovorov, zvijač in hinavščine med nami? Strahú božjega ni skoraj na zemlji, ponižnost je neznana, čistost redka; krivica, žrtje, pijančevanje, preklinjevanje, opravljanje in drugo hudo gospoduje na svetu, in tudi med nami kristijani. Če kdo pobožno živi, je zaničevan, grešniki pa se ne dajo preučiti. Če Bog daje dobro, ljudje so hudobnejši; če jim pošilja nadloge, so nepotrpežljivi, božjega žuganja ne poslušajo, sveti nauki so jim mrzli, hudo poželenje in navade sveta le poslušajo in ubogajo. Ker je to resnično, žalostno mislim in pravim: Kakšna bo v dan pravične sodbe božje? To bo, kar je sv. Pavel pravil: *Nadloga in britkost čaka dušo vsakega, kateri hudo dela.*

4. Vera uči, da bo sodni dan vse skrito — razodeto. Hudobnež zdaj pravi: *Okoli mene je temno, stene me zakrivajo, in nihče me ne ogleduje, koga se bojim?* (Sir. 23, 26.) Hudobnim kristijanom je zadosti, da jih ljudje ne vidijo, ali ne zvedó; Kristus pa pravi: *Nič ni skritega, kar bi se ne razodelo, in skrivnega, kar bi se ne zvedelo.* (Mat. 10, 26.) Kaj ti pomaga, hudobnež! da ljudje ne vidijo ali ne zvedó, kaj hudega delaš? Leta in leta že skrivnim pregreham služiš, se po mlaki grde nesramnosti valjaš, svoje krivice in razuzdanosti s temó črne noči pokrivaš — pa vedi, da vsegavedni Bog te pozna. Kaj ti pomaga, hinavec, se pravičnega kazati, če pravičen nisi pri Bogu. Pred svetom se hinavsko hliniš, pobožnost kažeš in o strahu božjem govoriš — tisti dan bo celi svet tvoje zvijače in hudobije spoznal, tvoja dela se bodo povsod očitala, in s prsti bodo na-te kazali, katere si tukaj sleparil. — Vi pa, pravični, po krivem obdolženi in krivično preganjani: potrpežljivo čakajte do sodbe, kjer bo vaša nedolžnost pred celim svetom razodeta; in kateri pobožne zdaj preganjajo, bodo očitno rekli: *Mi neumni smo imeli njih življenje za nes pametno in njih konec za nečast. Glejte, kako so zdaj prištetni med otroke Božje in njih delež je med svetniki.* (Modr. 5, 4.) Slehrni izmed nas naj skrbno premisli in pravično presodi, da živi sveto v pričó Boga in tako le bo njegova svetost razodeta in pohvaljena.

5. Vera uči, da bo sodni dan silno strašan grešnikom. Veliko grešnikov je zdaj brezskrbnih in predrznih, podobnih onim, ki so o času pravičnega Noeta živeli. Zaničevali so oni Božje žuganje,

Noeta neumnega šteli, in se mu posmehovali, premislili so se pa takrat, ko je neprenehoma strašno dežilo, in so se vodé vzdigovale, hiteli so tedaj na visočine, jokali in tulili — ni bilo pa usmiljenja. Ravno tako se bo godilo trdovratnim in predrznim grešnikom, ki božje žuganje in milost božjo zaničujejo: jokali in tulili bodo potlej, pa bo prepozno. *Glejte, Gospodov dan pride, grozoviten, poln jeze in srda, da grešnike zatara.* (Iz. 13, 9.) Potresi, vojske, kuga, znamenja na nebu, ogenj, treskanje in druge strašne reči bodo napovedovale grozovitno jezo božjo, kateri vbežati ni mogoče, in grešnikom bo gorje!

Nedolžni Job (31, 14.) je rekel: *Kaj bom počel, kadar bo Gospod vstal me sodit?* Kaj bodo pa grešniki počeli? Salomon pravi: *Grešniki bodo vsi prestrašeni, ker se bodo svojih grehov spomnili, in njih hudobije jih bodo tožile.* (Modr. 4, 80.) Prestrašeni grešniki bodo rekli goram: *Padite na nas, in skrite nas obličju sedečega na tronu.* (Raz. 6, 16.) Kaj pa bomo rekli mi kristijani, če Jezusu ne služimo, ko bomo pri sodbi? Jezus z nebeško častjo obdan, njegov sv. križ svetlejši od solnea, drago orodje njegovega trpljenja bode pred nami, in očitalo nam našo nezvestobo, nehvaležnost in hudobijo. O ljubi moji! spokorimo se zdaj, da ne bomo iz ust pravičnega sodnika zaslišali: *Pojdite spred mene, vi prekleti, v večni ogenj!*

Zdaj je še čas, če le hočemo, moremo še strašni, neusmiljeni sodbi oditi. Dve poti ste nam še odprti, pot k večnemu življenju in pot k večnemu poginu. Poprašajmo pa sami sebe, na kateri poti se zdaj znajdemo, na poti pravičnega — ali hudobnega življenja? in na kateri strani, ali na desni ali na levi bi se znajdlji, ko bi nas Bog precej zdaj to minuto s tega sveta poklical, in nas vse sodil? Vi mi odgovorite: Bog vé. Da, resnično Bog vé; pa kaj nam pravi naša vest? Oh, strašno — pa vendar zveličansko vprašanje! Storimo, kar nam Modri v Gospodovem imenu pravi: *Preden bo sodba, pripravite si pravico.* (Sir. 18, 19.) Hitimo z žalostnim srcem v naročje milosti Jezusove, da dosežemo odpuščanje svojih grehov, stanovitno mu služimo in raje trpimo in zgubimo vse, kot da bi njega, usmiljenega Odrešenika in pravičnega sodnika, razžalili. Jezus nam spravo ponuja, ne branimo se, ampak pokorni mu bodimo, živimo po sv. evangeliju, po katerem bomo sojeni, in storimo njegovo voljo v vsem, da, ko pojdemo k sodbi, zaslišimo iz njegovih ust vesele besede: *Pridite z menoj v nebeško kraljestvo!* Amen. † Anton Potočnik (1854).

2. Pokora na smrtni postelji je podobna zimi in saboti.

Mat. 24, 20.

Vvod. Gospod napoveduje grozovite reči, katere se bodo godile ob razdejanji Jeruzalemskega mesta in ob koncu sveta. Posebno v prvem oziru opominja ljudi, naj bodo oprezni in naj se rešijo, kadar bodo opazili znamenja napovedane stiske, ter še posebej naj molijo, da bi se to ne zgodilo po zimi ali v saboto, ker bi bil beg o takem času zelo zelo obtežan.

V dušnem pomenu velja gotovo ta opomin tudi o sodnjem dnevu, in sicer že za sodbo precej po smrti, ker od te je odvisna tudi poslednja sodba . . . Grehu je treba ubežati o pravem času. Pokora na smrtni postelji je podobna zimi in saboti (judovski).

Izpeljava. I. Zakaj je na smrtno uro odložena pokora podobna zimi?

1. Zimski dnevi so kratki; tudi za pokoro je čas prekratek, zlasti ker ga še prerahločutni sorodniki in prijatelji nespametno prikrašujejo, — kako bi se dalo v enem trenutku dognati težko delo, za katero komaj zadostuje celo življenje?

2. Zimski dnevi so otožni in lenobni; bolnika begajo telesne bolečine, bližajoča se smrt, jokanje in zdihovanje prijateljev. Nobena stvar se mu ne ljubi, kako bi se mu ljubilo tako trudapolno opravilo — prava pokora?

3. Zimski dnevi so mrzli; da se mlačnost ob smrtni uri še pomnoži, to kaže skušnja. Če je kdo sv. zakramente v zdravih dneh sprejemal mlačno ter iz navade, jih na zadnjo uro sprejme iz strahu. Ako se mu je zdela pobožnost v zdravju zoprna, kako bi se mu mogla priljubiti v hudi bolezni? Kar je s smrtjo v zvezi, vse je hladno: celo telo omrzne, hladni grob ga pričakuje . . ., kako bi se moglo umirajoče sreč ogreti?

4. Zimski dnevi so viharji; dušo bolnikovo vznemirja strah pred ostro sodbo, napadi hudobnega duha, ločitev od priljubljenih oseb in reči, smrtne britkosti . . . Kako težko je tu pravo poboljšanje! Ako svetniki omagujejo, kako bo mogel ubogi grešnik obstati? Aposteljna Jakob in Janez sta pogumno obetala, da moreta piti kelih Gospodov (Mat. 20, 22), in vendar sta bežala. Sv. Peter je tudi rekel v navdušeni ljubezni: *Gospod, pripravljen sem, s taboj iti v ječo in smrt* (Luk. 22, 83) in dekla ga je premagala. In ta dekla je v sreč človeškem — vsaka huda skušnjava . . .

II. Zakaj je pokora ob smrtni uri podobna saboti? Sabota je bila pri judih dan počitka, tihega miru. Pri grešniku tudi vse počiva, vse miruje:

1. Miruje duša: a) Um omračuje britkost in trpljenje, kako bi mogel misliti na kesanje, povračilo, spravo? b) Volja, vsa oslABLJENA po bolečinah in strašnih skrbih — kako bi mogla izvršiti pravo poboljšanje? Obljubi sicer zapustiti to, kar človeka — samo

zapusti, podobna mornarju, ki v viharni nevarnosti pomeče iz ladije težko blago, pa ga po prestani nevarnosti zopet išče. *Oni, kateri takrat niso hoteli pokore delati, ko so jo mogli, ter se zdaj spovedó, ko ne morejo več grešiti, ne dosežejo lahko, kar hočejo.* (Sv. Avguštin.)

2. Miruje telo; kajti kadar ga zavest začne popuščati, je vse delovanje pri kraju. O kako nesrečni so vsi oni, ki sami sebe goljufajo, češ, da bodo pokoro delali, kadar bodo sami hoteli! *Ne delaj prehudobno in ne bodi neumen, da ne umrješ pred svojim časom.* (Prid. 7, 18.) — *To je grešnikova kazen, da umirajoči samega sebe pozabi, kakor je v življenji Boga pozabil.* (Sv. Avguštin.)

3. Miruje tudi Bog, ker ne deli več milosti. In vendar je k pravi pokori milost božja neobhodno potrebna, potrebna tem večja milost, čem dalje je kdo v grehih živel. Pa ker jo je v zdravih dneh zaničeval, jo bo težko na smrtni postelji dosegel v dovolj veliki meri. (Preg. 1, 24.) — Tit je dolgo mestu prizanašal, a ker se judje niso hoteli prostovoljno podati, ga je pokončal.

Konec. Grešnik! spoznaj toraj svojo veliko nevarnost in zapusti greh, dokler ti še prijazno sije solnce milosti božje! . . .

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

30. Kraljeva ženitnina.

Mat. 22, 2—14.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu. In je poslal svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino, pa niso hoteli priti. Spet je poslal drugih hlapcev, rekoč: „Povejte povabljenim: glejte, svoje kosilo sem pripravil, moji junci in pitana žival je zaklana in vse je pripravljeno; pridite na ženitnino.“ Oni pa niso marali in so šli eden na svojo pristavo, eden pa po svoji kupčiji. Drugi pa so zgrabili njegove hlapce ter so jih zasramovali in pobili.

Ko je pa kralj to slišal, se je razsrdil ter je poslal svoje vojske in je končal tiste ubijalce in požgal njihovo mesto. Potlej reče svojim hlapcem: „Ženitnina je sicer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite tedaj na razpotja in katere koli najdete, pokličite jih na ženitnino.“ In njegovi hlapci so šli na ceste in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hude in dobre; in ženitnina je bila napolnjena s svati.

Prišel je pa kralj pogledat svate, in je videl tam človeka, ki ni bil svatovski oblečen; in mu reče: „Priatelj, kako si sem prišel, ker nimaš svatovskega oblačila?“ On pa je umolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: „Zvežite mu roke in noge, in vrzite ga v enanjó temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ Veliko namreč jih je poklicanih, a malo izvoljenih.

Ta prilika je poprejšnji o veliki večerji tako zelo podobna, da so že nekateri izrekli mnenje, da je ravno tista, le da je nekoliko drugače povedana. Teh misli sicer nismo, ker nam toliko in tako dovolj tehtnih razlik jasno kaže, da je pričujoča prilika samostojna, popolnem različna od poprejšnje; saj je že samo konec tako značilen, da smo že hoteli v napisu postaviti „svatovsko oblačilo“: vendar radi pripoznamo, da nam je razlaga po tej sličnosti močno polajšana in tu lahko bolj ob kratkem opravimo.

Kralj je Bog Oče, kraljev sin je Jezus Kristus. Nevesta je sv. cerkev, s katero se je Jezus neločljivo sklenil, takorekoč zaročil za vse čase, ker je obljubil pri njej ostati vse dni do konca sveta in ker jo hoče tudi v večnosti poveljati z prečastnim naslovom „zmagoslavna“ cerkev. Ženitovanje ali ženitninska veselica je večno veselje v nebesih. Toraj imamo zopet tukaj trojno razlago: vabljenje v cerkev Jezusovo, po njej v večno zveličanje in še posebej k svetemu obhajilu, kjer se Jezus tako tesno z nami združuje in kamor se sme priti le v svatovski obleki.

Prvi so bili k tej ženitnini povabljeni Judje; toda oni niso bili zadovoljni z nevesto Jezusovo, s sv. cerkvijo, pričakovali so mesto nje mogočne slave posvetnega kraljestva, ter so zavrgli njo in njene nebeškega Ženina. Le-te so vabili in klicali preroki, potem jim je neskončni usmiljeni Bog poslal *drugih hlapcev*, aposteljne in učence Jezusove, da so jih še nujniše vabili in silili k ženitnini. A tudi njihovo prizadetje je bilo pri večini zastoj; celó preganjali so jih in morili. Zdaj pošlje Bog rimsko vojsko nad nehvaležno ljudstvo; do milijona judov je bilo pomorjenih, Jeruzalemsko mesto požgano in razdejano. Na to so šli poslanci Božji med pagane na vse strani in so vse narode vabili k ženitnini. Poslušali so vabilni glas, še ga poslušajo in ga bodo poslušali tako dolgo, da bo — ob koncu časov — sv. cerkev napolnjena z vernimi.

V prvem delu nam toraj prelepa prilika opisuje zgodovino božjega kraljestva na zemlji t. j. vojskujočo cerkev. Še le potlej, ko bo ženitnina napolnjena s svati, se prične pravo ženitovanje, o katerem govori drugi del prilike — večno zveličanje. Poprepa bo še sodba, ob kateri se bo za slehrnega skazalo, če ima svatovsko oblačilo milosti božje, t. j. belo obleko krstne nedolžnosti, ali vsaj po vredni spovedi očiščeno spokorno. Kdor je nima, bo brez usmiljenja vržen v večno temnico, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Noben izgovor ne bode pomagal, ker vabilo se je dovolj jasno in glasno pa velikokrat.

Prilika imenuje le enega samega zanikarneža, v dokaz, da božja pravičnost niti enega ne bode prezrla. *Bog bo povrnil vsakemu po njegovih delih.* (Rim. 2, 6.) Že pred nekaj leti me je neka oseba vprašala: „Ali ni bilo to pač prehudo ali celó neusmiljeno, da je bil svat zaradi uborne obleke zavržen in tako ostro kaznovan?“ Tak pomislek hitro zgine, ako vzamemo v poštev navado jutrovskih kraljev in velikašev, kateri praznične obleke sami pošiljajo

tistim, katerim hočejo čast skazati ali jih k jedi povabiti, da morejo tako dostojno oblečeni pred nje. Če je bil toraj povabljenec, o katerem prilika ob koncu govori, še tako reven, vendar je moral „umolkniti“, ko je bil obsojen, kajti sama lenoba in zanikarnost je bila njegove pogube kriva. Tako se tudi noben katoliški kristijan ne bo mogel ob sodbi izgovarjati, če bo pogubljen, ker mu je bilo tako lahko svatovsko oblačilo milosti božje si pridobiti.

Tudi ta posebnost je iz prilike jasna, ki nam jo skušnja tolikrat kaže, da so vsi oni navadno že na tem svetu ostro kaznovani, kateri služabnike in namestnike Božje zaničujejo in preganjajo. Naj bi toraj misel na strašni konec Jeruzalemskega mesta spametovala naše „antiklerikalce“!

Pogled na slovstvo.

1. Koledar „katol. tiskovnega društva“ v Ljubljani za leto 1890.
Namenjen zlasti slovenski duhovščini. Drugi letnik.

Koledar je knjizica, ki se skoro največkrat v roke jemlje; zato je odbor skrbel za lično zvanost pa tudi za praktično vsebino. Moram reči, da se mi je jako priljubila ta knjizica; prvič že zato, ker jo je plemenita bratovska ljubezen ustanovila. Naš preblagi vodja tiskovnega društva si je precej časa glavo ubijal, kako bi prijateljem in podpornikom mladega društva vsaj nekoliko hvaležnosti izkazal. In kdo bi mogel reči, da ni prave pogodil? Kajti tudi po vsebini se mora prikupiti vsakemu, kateri ne stavi prenapetih zahtev. Drugi letnik je obsirnejši in debelejši memo lanskega in prinaša poleg natančnih koledarskih podatkov rodopis cesarske rodovine, pregled evropskih vladarjev, dostojanstvenike slovenskih vladikovin, c. kr. uradov v Ljubljani; potem poštne določbe, veljavo tujih denarjev, lep spis o »duhovskem podpornem društvu«, oceno slovenskih knjig (molitvenikov) za mladino; imenik za šolarje, zapisnik bolnikov in praznega papirja za razne notice. — Kako lepo bi bilo, ko bi ta vrli koledarček postal nekaka zvananja vez bratovske edinosti med slovensko duhovščino! Novi udje ga še vedno lahko dobijo brezplačno in franko, ako v kratkem pristopijo; za neude stane 1 gld. 20 kr.

2. Krščanskega Detoljuba III. zvezek se je te dni razposlal. Vsebina mu je: Vzgoja — nujna naloga nam vsem; pri bolnem detetu (pešmica); izgledi bogoljubnih mater — 3. sv. Monika, mati sv. Avguština; sedem pglavitnih grehov pa otroška vzgoja — VII. lenoba; vzgojilna moč molitve; iz otročjih ust in društvene zadeve. Priloga je »Angeljček« in sicer ne nov zvezek, ker ima vrednik opravičeno željo, da bi se najprej dosedanji zvezki bolj izpod rok spravili. Prav srčno priporočam prečastnim gospodom to blagodejno društvo, naj ga po moči priporočajo, širijo in pospešujejo!